

STRATEŠKI NAČRT KNJIŽNICE TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE ZA OBDOBJE 2026-2030

Katra Hribar Frol, mag., direktorica

Trbovlje, avgust 2025

Kazalo

UVOD.....	3
KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE.....	4
NAMEN STRATEŠKEGA NAČRTA in RAZLOGI	10
PODROČJA RAZVOJNE STRATEGIJE KNJIŽNICE TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE ZA OBDOBJE 2026-2030	12
Uporabniki in splošna dostopnost knjižnice in knjižničnih storitev	15
Člani knjižnice.....	20
Knjižnično gradivo	22
Elektronske in zvočne knjige	23
Zaposleni v KTS.....	24
Knjižnična mreža oz. organizacija knjižnice.....	28
Knjižnični informacijski sistem	29
Promocija, marketing knjižnice ter podporniki knjižnice in njen ugled v lokalni skupnosti.....	31
Povezovanje z drugimi javnimi zavodi in drugimi deležniki v lokalni skupnosti	32
Projekti in kulturne prireditve (obknjižnična dejavnost).....	35
Domoznanstvo	36
Investicije, vzdrževanje, razvoj.....	38
Financiranje in pridobivanje dodatnih sredstev.....	45
ZAKLJUČEK.....	46

UVOD

Javni zavodi, med katere sodijo tudi splošne knjižnice, s svojim delovanjem vplivajo na celotno družbo oz. na vsakega posameznega člana le-te, saj jim omogočajo zadovoljevanje zdravstvenih, izobraževalnih in tudi kulturnih potreb. Knjižnica je (splošno gledano) zbirka knjig (in vedno bolj tudi drugega knjižničnega gradiva – revij, časopisov, spletnih virov, ...), ki je urejena sistematično; je pa tudi prostor oz. zgradba, kjer je ta zbirka (s)hranjena. Danes pa knjižnica seveda ni več le prostor, kjer se hranijo knjige in uporabniki tiho, vsak zase iščejo informacije, ki jih potrebujejo. Vloga knjižnic kot virov informacij in znanja se namreč v dinamičnem elektronskem okolju hitro in ves čas spreminja.

Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje je informacijsko središče za podatkovno, bibliografsko, usmerjevalno in tematsko informiranje. Je tudi kulturno in sprostitveno ter izobraževalno središče, saj hrani različne vrste gradiv, iz katerih oz. s pomočjo katerih zaposleni uporabnikom posredujejo želene informacije. Je komunikacijsko in socialno središče skupnosti, saj se v okviru prireditev in drugih družbenih dejavnosti, ki jih izvaja, ljudje družijo in posledično krepijo vezi v skupnosti. S svojim delovanjem posredno vpliva na delovanje oz. dogajanje v lokalni skupnosti in preko tega na lokalno gospodarstvo in regionalni razvoj na splošno, socialno omrežje oz. stike, okoljevarstvo. Seveda pa v prvi vrsti skrbi za dobrobit knjižničnih uporabnikov (nudi jim informacije, ki jih potrebujejo, omogoča samoizobraževanje in prostočasno druženje v knjižničnih prostorih ter vabi h kulturnemu udejstvovanju), saj se zaveda, da obstoj knjižnice, ki je nihče ne potrebuje, nima pomena.

Naj tako tudi ostane!

KNJIŽNICA TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE

Knjižnico zastopa, predstavlja in vodi od 4. 7. 2016 direktorica Katra Hribar Frol.

Ime: Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje, skrajšano ime KTS Trbovlje

Pravnoorganizacijska oblika: javni zavod

Šifra dejavnosti: 92.511

Sedež: Ulica 1. junija 19, 1420 Trbovlje

Ustanovitelj: Občina Trbovlje

Matična številka: 15673073

Številka računa 01329-6030374634, MF RS, UJP Ljubljana

Telefon: 03/56 25 712 oddelek za odrasle, 03/56 25 714 oddelek za mladino, 03/56 25 715

nabava in obdelava gradiva, 03/56 25 719 enota Dom svobode, 03/56 25 710 direktorica

Elektronski naslov knjižnice: knjiznicatrb@trb.sik.si

Spletna stran: www.knjiznica-trbovlje.si

Knjižnico upravlja Svet zavoda Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje.

Knjižnico Toneta Seliškarja Trbovlje sestavljajo organizacijski enoti:

- osrednja knjižnica,
- krajevna knjižnica, enota Dom svobode,

in oddelka:

- oddelek za mladino,
- oddelek za odrasle (s čitalnico in e-knjižnico in prenovljeno dnevno sobo mesta v nekdanji trgovini Borovo).

Dejavnosti:

Naloge knjižnice so predvidene na podlagi področne zakonodaje (Zakon o knjižničarstvu). Gre za knjižnično dejavnost, ki je javna služba in obsega:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk, drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanje informacij,

- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko, informacijsko delo.

Poleg teh pa ima vsaka splošna knjižnica še naslednje naloge:

- sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na javnih medijih,
- za otroke, mladino in odrasle organizira posebne oblike dejavnosti, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizira kulturne prireditve, ki so povezane z njeno dejavnostjo.

Za opravljanje in izpolnjevanje vseh naštetih nalog mora knjižnica imeti:

- strokovno podkovane delavce v zadostnem številu,
- urejeno nabavno politiko, ki jo določa z letnim načrtom nakupa gradiva, kar zagotavlja ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ustrezen prostor za delovanje in tehnično opremo,
- dobro organizacijo knjižnične mreže in dejavnosti.

Zgodovina Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje

Zgodovina trboveljske knjižnice oz. današnje Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje sega v leto 1908, ko je bila ustanovljena „občinska jubilejna knjižnica“ in sicer v spomin na 60 let vladanja cesarja Franca Jožefa I. Kasneje je knjižnica delovala v okviru društva Svoboda, leta 1935, ko so društvo Svoboda razpustili, pa se je nadalje razvijala v okviru društva Vzajemnost – naj zapišem, da sta ustanovitev in delovanje knjižnice v tistem času predstavljala ogromno novost za prebivalce Trbovelj. V povezavi s knjižnico izpostavljam še dogajanje od leta 1941 dalje, ko so tudi naše kraje zavzeli Nemci – ti so zahtevali izročitev vseh slovenskih knjig/zapisov, a so bili ljudje pri neupoštevanju tega ukaza zelo inovativni (knjige so skrivali na podstrešjih, v kletih in celo v krušnih pečeh). Po vojni (1945) je bila ob pomoči ljubiteljev knjig ustanovljena „Sindikalna knjižnica“, ki so ji omenjeni ljubitelji darovali približno 900 izvodov med vojno

skritih knjig. Knjižnica je sicer nastaja v težkih okoliščinah – ni bilo ustreznega prostora in opreme za hranjene knjig, slednjih je bilo zelo malo, težave pa je povzročalo tudi pomanjkanje sredstev. A lokalni ljubitelji knjig so se zopet izkazali in s svojimi ustvarjalnimi pristopi pripomogli k večanju knjižnične zbirke - knjige so hodili „prosit“ v druge knjižnice, k založnikom in zasebnim zbirateljem. Takratni način izposoje knjig je bil (v primerjavi z današnjim) zelo prijazen do obiskovalcev knjižnice in je temeljil na zaupanju – kdor si je knjigo izposodil, se je le podpisal v zato namenjen (ročno izdelan) obrazec, obveščen pa je bil tudi o datumu vračila knjige. Do leta 1962 so bile v okviru delovanja knjižnice uvedene naslednje spremembe: vpeljava inventarne knjige, izdelava in ažurno vodenje abecedno-imenskih katalogov in naslovnih katalogov, prakticanje prostega pristopa do knjig (knjige si je lahko s polic vsakdo vzel sam), knjižnica je bila odprta 2 oz. 3 dni v tednu, bralci pa so si lahko knjige sposojali ob minimalni izposojevalnini.

Tudi med letoma 1962 in 1971 je bil uveden cel kup novosti: delitev knjižnične zbirke na knjige za odrasle in knjige za mladino ter posledično delitev na dva oddelka (oddelek za odrasle in mladinski oddelek). Ko se je knjižnica leta 1964 vpisala v register knjižnic pri Narodni in univerzitetni knjižnici, je postala matična knjižnica za občino Trbovlje, v okvir njenih pristojnosti pa je spadalo še delovanje dveh društvenih knjižnic. S tem vpisom se je knjižnica vključila tudi v sistem medknjižnične izposoje – ta je predstavljal pomembno inovacijo, saj so si pot v naše revirje utrle tudi knjige od drugod, le naročiti jih je bilo treba. V matični knjižnici so takrat zaposlili dve knjižničarki, v društvenih knjižnicah pa so za izposajo skrbeli prostovoljci.

Knjižnica je leta 1971 začela delovati v skladu s splošno sprejetimi standardi in sicer po konceptih za splošnoizobraževalne knjižnice – zagotovljeni so bili stalni viri financiranja. Poleg te (ključne novosti) so bile vpeljane tudi naslednje spremembe: razvrščanje knjig po UDK-ju, vključevanje časopisov in revij v knjižnično zbirko ter izobraževanje knjižničnega kadra. Leta 1981 je sledila priprava ter izvedba biblio-pedagoškega programa za vrtčevske in osnovnošolske otroke.

Do danes se je v okviru delovanja knjižnice zvrstilo kar nekaj novosti in sprememb – nekatere so se ohranile in postale del rutinskih opravil (npr. oblikovanje čitalnice in tudi čitalniške knjižnične zbirke) ali pa so (npr. zaradi nezanimanja obiskovalcev) utonile v pozabo. Med tistimi, ki so delovanje knjižnice najbolj spremenile in hkrati vplivale na zadovoljstvo

obiskovalcev, izpostavljammo naslednje: avtomatiziranje oz. računalniško vodenje evidence izposoje/vračila gradiva in posledično vključitev v sistem Cobiss, vpeljava priprave prireditvev/dogodkov namenjenih obiskovalcem (npr. literarni večeri, potopisna predavanja, pravljичne urice, računalniške urice za odrasle, Noč v knjižnici - Noč z Andersenom), bibliopedagoško delo s srednješolci, postavitve e-kotička za obiskovalce in še bi lahko naštevali.

Vsakdo izmed tistih, ki so in so bili zaposleni v naši knjižnici, je prispeval svoj delež pri predlogih za vse te novosti ali pa je sodeloval pri njihovi realizaciji in posledično prispeval k razvoju knjižnice; vsak vodilni je zaposlene in njihove ideje usmerjal po svoje in med neštetimi idejami izbral njemu najljubše. Danes gre knjižnica v korak s časom in trendi in je uporabnikom prijazna.

Vizija Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje (v nadaljevanju KTS)

Živimo v obdobju, ko je knjiga postala dobrina, ki si je ne more privoščiti vsakdo. Kdor pa ne sega po knjigah, ne širi svojih obzorij in ostaja ozko usmerjen ter kot takšen lahko dostopna tarča medijev in izkoriščevalskih sodržavljancev, nadrejenih in ne nazadnje vplivne javnosti. KTS tako teži k odpiranju navzven in podajanju roke prebivalcem lokalnega prostora, v katerem deluje. Vse to s pomočjo zadovoljnih zaposlenih, saj le posamezniki, ki se lahko poistovetijo z okoljem v katerem so zaposleni, delajo dobro, kvalitetno in z željo pomagati tudi drugim. KTS tako stremi k temu, da bo (še naprej) javni zavod, ki bo uporabnikom in članom dvigoval kvaliteto življenja, jim omogočal izobraževanje, zapolnjeval prosti čas in jih kulturno ozaveščal. V skladu s ciljem slediti Strokovnim priporočilom in standardom za splošne knjižnice za obdobje 2018-2028 teži KTS k temu, da se bo aktivno predstavljala v vseh knjižničnih vlogah in sicer kot akter in nosilec razvoja predbralne pismenosti, bralne kulture in bralne pismenosti otrok, mladostnikov in odraslih, informacijski in računalniški opismenjevalec ter nosilec informacijskega središča lokalne skupnosti, vključevalec v lokalno skupnost in širše, akter na področju domoznanske dejavnosti ter spodbudnik povezovanja ter sodelovanja kulture in ustvarjalnosti v lokalni skupnosti.

Vrednote Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje

Najvišja vrednota vsake knjižnice so zapisane besede, t.i. kulturna dediščina, h katere ohranjanju in širjenju teži tudi KTS. Poleg tega stremi k zadovoljnim uporabnikom, kar

dosežemo s človečnostjo, z odprtostjo, s strpnostjo, tolerantnostjo, spoštovanjem osebnega prostora, kakovostjo lastnih storitev in strokovnostjo zaposlenih.

Tabela 1: Ocena stanja Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje – podatki na dan 31. 12. 2024

Število potencialnih uporabnikov	16.000
Letni proračun – skupni prihodki	433.084,24 €
Letni proračun – prihodki iz naslova izvajanje knjižnične javne službe	23.284,57 €
Število članov	2.805
Število enot v knjižnični zbirki	73.073
Letni dotok gradiva	2.239
Število uporabnikov knjižnice, fizični obisk	42.347
Število enot izposojenega gradiva	96.083
Število prireditev in dogodkov	155
Število obiskovalcev na prireditvah	3.937

Tabela 2: Tabela: SWOT analiza za Knjižnico Toneta Seliškarja Trbovlje

<p>PREDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokacija - mladost in energičnost članov kolektiva - zavzetost zaposlenih uspehu in izboljšavam, novostim - pripravljenost obiskovalcev na udeležbo na prireditvah, ki jih organizira knjižnica, in njihov interes za te prireditve - pozitivni odzivi članov in uporabnikov na novosti, spremembe - dobra medijska pokritost oz. javno reklamiranje dogodkov, prireditev, novosti - prepoznavnost v okolju - aktualna in obsežna knjižnična zbirka - sposobnost hitrega prilagajanja - dobro sodelovanje z drugimi javnimi zavodi, društvi in ostalimi organizacijami - - tradicija 	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomanjkanje prostora - neprimerni prostori - pomanjkanje finančnih sredstev - nezadostno samofinanciranje - zastarelost notranje opreme - naraščanje stroškov vzdrževanja in materialnih stroškov
<p>PRILOŽNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - pridobivanje finančnih sredstev iz državnih in evropskih skladov 	<p>NEVARNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmanjševanje sredstev za nakup knjižničnega gradiva

<ul style="list-style-type: none">- medresorska povezovanja- poudarjanje medijske pokritosti- samofinanciranje- motiviranje zaposlenih- lokacija, okolica	<ul style="list-style-type: none">- odhodi dobrih kadrov na druga (perspektivnejša) delovna mesta- zmanjševanje števila članov in uporabnikov- zmanjševanje obrata knjižnične zbirke
---	--

Vir 1: lastni vir

Kaj je ključno za ohranitev dosedanjega in doseganja novih uspehov z izpolnjevanjem ciljev, ki smo si jih zadali?

- *Razumevanje in podpora ustanoviteljice.*

(finančni viri, podpora pri uvajanju sodobnih tehnologij, razumevanje poslanstva, zagotavljanje kadrov)

- *Podpora širše javnosti.*

(knjižnica kot osrednji kulturni prostor srečevanj javnosti, podpora delu in načrtom)

- *Organizacija in upravljanje.*

(učinkovito notranje delo, razporeditev kadrov in delovnih nalog, podpora strateškim ciljem)

- *Notranji procesi.*

(za učinkovito uresničevanje funkcij knjižnice)

- *Management človeških virov.*

(zavedanje zaposlenih o strokovno opravljenem delu, motiviranje za odličnost, novi strokovnjaki za nova znanja)

- *Razumevanje in spremljanje uporabnikov.*

(aktivno vključevanje uporabnikov v dejavnost knjižnice, zagotavljanje primernih storitev in prostorov za uporabnike, ciljne skupine, ohranjanje ravnotežja med tradicijo in novo digitalno dobo)

- *Spremljanje zahtev stroke.*

(hitro prilagajanje dela in delovanja zahtevam stroke, napredek knjižničarstva v občini)

NAMEN STRATEŠKEGA NAČRTA in RAZLOGI

Namen:

Strateški načrt opredeljuje knjižnično dejavnost na območju delovanja z osnovnim ciljem povečanja dostopnosti knjižničnih storitev. V strateškem načrtu opredelimo pot, po kateri naj se nadaljuje razvoj knjižnice. S strateškimi področji in cilji opredelimo načine, kako bomo po tej poti razvoja potovali.

Za uporabnike knjižnice je strateški načrt skupek informacij, ki govori o tem, kaj lahko od knjižnice pričakujejo, za zaposlene je podlaga za njihov nadaljnji strokovni razvoj, za financerje dokazilo o tem, kaj financirajo in zakaj je le-to potrebno, za sodelujoče partnerje pomeni to, da imajo področja, na katerih nas lahko poiščejo zaradi sodelovanja.

Razlogi:

Strateški načrt KTS je nastal zaradi potrebe po prilagajanju novim družbenim razmeram v občini Trbovlje in širše, zaradi novih zahtev in razvoja knjižnične dejavnosti in zaradi potreb po sledenju novim informacijsko-komunikacijskim tehnologijam. Opira se na razvoj slovenskih splošnih knjižnic in sledi Strategiji razvoja slovenskih splošnih knjižnic. Zaradi tega se izpostavljajo opredelitev jasne usmeritve v prihodnosti, pravočasno zaznavanje sprememb v okolju in pri prebivalcih ter prilagajanje spremembam in novim zahtevam, potreba po povečanju deleža lastnega prihodka, razvoj knjižnice in prilagajanje organizacijske strukture spremembam, spremljanje uspešnosti delovanja ter motiviranje zaposlenih za nadaljnji strokovni razvoj in doprinos knjižnični dejavnosti.

Pravne podlage za sprejem Strateškega načrta KTS:

Zakoni:

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo
- Zakon o knjižničarstvu
- Zakon o zavodih
- Zakon o obveznem izvodu publikacij
- Zakon o javnih financah
- Zakon o računovodstvu
- Zakon o javnem naročanju
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju
- Zakon o javnih uslužbencih
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru
- Zakon o varstvu osebnih podatkov
- Zakon za uravnoteženje javnih financ

Pravilniki:

- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah
- Pravilnik o razvidu knjižnic
- Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic
- Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij
- Pravilnik o izdaji dovoljenja za vzajemno katalogizacijo
- Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture

Kolektivne pogodbe:

- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS

Ostali predpisi:

- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic
- Uredba o posredovanju informacij javnega značaja
- Pravilnik o merilih za ugotavljanje redne delovne uspešnosti direktorjev pravnih oseb javnega prava s področja kulture
- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018 –2028)
- Statut Zveze bibliotekarskih društev Slovenije
- Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva
- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev
- Odlok o ustanovitvi Knjižnice Toneta Seliškarja, Uradni vestnik Zasavja, št. 23/2022
- Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2020–2025

PODROČJA RAZVOJNE STRATEGIJE KNJIŽNICE TONETA SELIŠKARJA TRBOVLJE ZA OBDOBJE 2026-2030

Zapisani petletni strateški načrt KTS je oblikovan v skladu z zakonodajo in predpisi, ki opredeljujejo knjižničarsko dejavnost, standardi in strategijo razvoja slovenskih splošnih knjižnic ter predvsem v luči zavedanja, da knjižnica ne more obstajati niti brez svojih obiskovalcev in članov niti brez svojih zaposlenih.

Glavna strateška področja razvoja so:

- uporabniki, dostopnost knjižnice in storitev,
- člani knjižnice,
- knjižnično gradivo,
- elektronske knjige,
- zaposleni v knjižnici,
- sistemizacija,
- organizacija knjižnice oz. knjižnična mreža,
- knjižnični informacijski sistem,
- promocija, marketing knjižnice ter podporniki knjižnice in njen ugled v lokalni skupnosti,
- povezovanje z drugimi javnimi zavodi in nevladnimi organizacijami v lokalnem okolju,
- projekti in kulturne prireditve (obknjižnična dejavnost) ter domoznanstvo,
- investicije, vzdrževanje, razvoj ter
- pridobivanje dodatnih sredstev.

Cilji:

Z različnimi cilji oz. koraki znotraj posameznih področij bo KTS dosegla spremembe znotraj okolja knjižnice in izven njega – gre za spremembe znotraj kolektiva in v odnosu do lokalne skupnosti ter v dejavnosti za širšo lokalno skupnost.

KTS bo v obdobju 2026–2030 sledila strokovnim priporočilom in težila k dosegu standardov za splošne knjižnice, ki so zajeti v dokumentu Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028), vse v sodelovanju z ustanoviteljico Občino Trbovlje in upoštevajoč želje in potrebe lokalne skupnosti.

Cilji KTS v obdobju 2026-2030 so:

- vključiti čim več uporabnikov in obdržati trend povečevanja vpisa novih članov,
- povečati obisk knjižnice in knjižničnih prireditev,
- povečati izposajo knjižničnega gradiva oz. dvigniti obrat knjižnične zbirke,
- izvesti čim več aktivnosti v prenovljenih prostorih nekdanje trgovine Borovo,
- širiti bralno pismenost znotraj lokalne skupnosti,
- negovati socialno dejavnost knjižnice in skrb za uporabnike s posebnimi potrebami,
- aktualna, osvežena knjižnična zbirka,
- čim hitrejša pot izdane knjige do končnih uporabnikov,
- povečati zanimanje za obstoj elektronskih in zvočnih knjig in izposajo elektronskih in zvočnih knjig ter bralnikov,
- ohraniti število redno zaposlenih,
- vključevanje prostovoljcev v izvedbo projektov in dejavnosti knjižnice,
- vključevanje posameznikov preko projektov Zavoda RS za zaposlovanje v kolektiv knjižnice,
- pridobitev dodatnih prostorov in težnja po »enotni« knjižnici,
- ohraniti število računalniških mest, namenjenih uporabnikom in članom knjižnice,
- ohranjati ugled v lokalni skupnosti,
- pridobiti promotorje, zagovornike, podpornike dejavnosti knjižnice znotraj lokalne skupnosti,
- nadaljnje intenzivno povezovanje z lokalno skupnostjo, sorodnimi javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami, skupinami in posamezniki, ki delujejo v občini Trbovlje, in izvedba skupnih projektov,
- ohranjati kulturni nivo prireditev in projektov, ki jih izvaja knjižnica,
- v okviru izvedbe projektov in dejavnosti knjižnice prehajati s kvantitete na kvaliteto,
- ponujati projekte in dejavnosti, ki so namenjeni vsem starostnim skupinam znotraj lokalne skupnosti in pripomorejo k dvigu bralne ter informacijske pismenosti,
- povečati zbirko domoznanskega gradiva,
- ohranjati aktivnosti knjižnične domoznanske skupine,
- ohranjati število in kulturni nivo domoznanskih večerov Po Trbovljah s kumerati in projekta S Trboveljčani med knjige ter projekta Vsi smo zgodbe,
- ohranjati aktivnosti v okviru delovanja Celjsko-zasavskega biografskega leksikona in portala Kamra ter portala Dobre knjige,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- beljenje opaža na oddelku za odrasle, osvežitev celotnega oddelka,
- pridobivanje namenskih dodatnih finančnih ali materialnih sredstev,
- usposabljanje vodstvenega kadra s področja pridobivanja sredstev v okviru evropskih projektov,
- povečanje lastnih finančnih prihodkov.

Zapisane cilje bomo dosegali z v nadaljevanju predstavljenimi ukrepi, spremembami in postopki – na tem mestu izpostavljamo le nekatere, drugi so podrobneje opisani v nadaljevanju:

a) Ključni predlogi sprememb za zaposlene v KTS:

(s ciljem ustvariti okolje, ki bo do zaposlenih prijazno, ugodno in jim bo omogočalo razviti vse osebne potenciale ter spodbujalo njihov pozitiven odnos do dela in delovnega okolja)

- zmanjšanje števila knjižničnih dogodkov in s tem obvezne prisotnosti zaposlenih na teh prireditvah ter posledično premik knjižničnih storitev od kvantitete h kvaliteti,
- spodbujanje komunikacije in pozitivnih odnosov znotraj kolektiva s tedenskimi srečanji/sestanki zaposlenih, z letnimi srečanji izven delovnega časa in okolja,
- vključevanje prostovoljcev v delovni proces KTS.

b) Ključni predlogi sprememb knjižnične ponudbe ter spremembe v odnosu do uporabnikov in članov KTS:

(s ciljem lokalni skupnosti ponuditi manjše število kvalitetnih dogodkov/dejavnosti, pridobiti nove člane ter obstoječim uporabnikom in članom knjižnice omogočiti prijetno in kakovostno preživljanje časa v knjižnici)

- narediti knjižnične prostore prijaznejše – prenova knjižničnih prostorov (tudi s pomočjo donatorskih in sponzorskih sredstev ter s pomočjo rabljenih/«second-hand» materialov),
- povečati izposajo knjižničnega gradiva in število novo vpisanih članov s prevetritvijo knjižnične zbirke, intenzivnejšim nakupom leposlovnih novosti,
- narediti izkušnjo obiska knjižnice oz. uporabe knjižničnih storitev prijetnejšo – npr. ponudimo kavo ali vodo v vročih dneh,
- dostava knjižničnega gradiva na dom – projekt Leteče knjige Knjižnice Trbovlje.

c) Ključni predlogi sprememb v odnosu Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje do lokalne skupnosti in povezovanja z le-to:

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

(s ciljem čvrste umestitve KTS v lokalno okolje in njegov dogajalni prostor ter povečati ugled in prepoznavnost knjižnice v lokalni skupnosti in širše)

- zapolnitev praznega prostora med zgradbama KTS in Zasavskega muzeja Trbovlje (v nadaljevanju ZMT) z mizami, s ponudbo gradiva in z občasnim dogajanjem v obliki druženj, prireditev in pogovorov,
- organizacija in izvedba pogovornih večerov v sodelovanju z Zavodom za kulturo Delavski dom Trbovlje (v nadaljevanju DDT) – dogajanje enkrat v enem, drugič v drugem javnem zavodu, skupno vodenje oz. povezovanje dogodkov in posledično delitev stroškov organizacije oz. izvedbe,
- intenzivnejše povezovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami – medknjižnična izposoja s šolskimi knjižnicami, prostovoljci in obvezno-izbirne vsebine v okviru srednješolskega nivoja, vključevanje učencev in dijakov v dejavnosti knjižnice v okviru obvezno-izbirnih vsebin,
- mesečna srečanja za otroke iz priseljenskih družin in njihove starše, skrbnike na mladinskem oddelku knjižnice (v sodelovanju s Centrom za socialno delo Zasavje-enota Trbovlje in Območnim združenjem Rdečega križa Trbovlje ter Občino Trbovlje).

Uporabniki in splošna dostopnost knjižnice in knjižničnih storitev

Cilji:

- v knjižnico vključiti čim več uporabnikov in obdržati trend povečevanja vpisa novih članov,
- povečati obisk knjižnice in knjižničnih prireditev,
- povečati izposajo knjižničnega gradiva oz. obrat knjižnične zbirke,
- obdržati aktivne člane knjižnice od predšolske starosti do upokojitve.

KTS ima v svojih dveh oddelkih in v dislocirani enoti Dom svobode poleg članov, ki vračajo ali si izposojajo knjižnično gradivo, dnevno tudi velik obisk posameznikov, ki niso člani knjižnice, a so redni uporabniki knjižničnih storitev – npr. prebirajo dnevno časopisje ali uporabljajo računalnike v e-čitalnici, učence, dijake in študente, ki knjižnične prostore uporabljajo za samostojno ali skupinsko učenje. Le-tem bo knjižnica omogočala kakovostno uporabo knjižničnih storitev, saj so potencialni člani knjižnice - njihov čas v knjižničnih prostorih bo knjižnica izboljšala že z nekaj majhnimi, a prijaznimi ukrepi.

Nove aktivnosti:

- obiski knjižničarjev v Domu upokojencev Franca Salamona Trbovlje enkrat mesečno z namenom promocije branja, izposoje knjižničnega gradiva in prebiranja zgodb in pravljic,
- tihi bralni klub,
- knjižnični »vlog« Vsi smo zgodbe, objava na spletni strani knjižnice, mesečno,
- polletni napovedniki dogodkov, prireditev in aktivnosti v KTS Trbovlje,
- omogočena izposoja e-filmov preko platforme Baza slovenskih filmov v sodelovanju z zavodom Filmoteka,
- objave o knjižničnih aktivnosti in dejavnostih na portalu Visit Trbovlje,
- povabilo podjetjem in zavodom v občini, da kot praznično darilo svojim zaposlenim podarijo bon za članarino v naši knjižnici,
- uvedba domoznanske bralne značke za člane knjižnice,
- organizacija in izvedba knjižnega sejma,
- vpeljava, organizacija in izvedba »knjižnice reči« v sodelovanju z Zavodom Aspira,
- uporaba »nakupovalnih košaric« - pridobitev/nakup različnih torb in cekarjev iz naravnih materialov, ali izvedba posebne delavnice za izdelavo torb iz rabljenih materialov – košarice člani vzamejo ob prihodu v knjižnico in vanje zložijo izbrano knjižnično gradivo; v kolikor je uporabnikom torba všeč, jo lahko kupijo.

Nove aktivnosti in projekti v prenovljenih prostorih nekdanje trgovine Borovo:

- Zelene pravljичne urice za otroke, 1x mesečno: izberemo slikanice z ustrezno vsebino (npr. Greta Thunberg: Greta in velikani, Peter Carnavas: Zadnje drevo v mestu, Beckie Davis: Poslednja tigrica, itd.), prebiranju slikanice sledi pogovor o prebranem.
- Zelene ustvarjalne delavnice za otroke, 1x vsak drugi mesec: ustvarjamo z recikliranimi materiali (npr. barvanje kamnov, ustvarjanje z gozdnimi plodovi, delavnica z Dejo Hauptman in njeno Fino glino, itd).
- Delavnica zasaditve korit v in pred KTS, 2x letno (enkrat zasadimo zunanje korito, enkrat notranje), v sodelovanju z Društvom upokojencev Trbovlje.
- Senzorične delavnice za otroke in odrasle s poudarkom pomena dotikanja, prepoznavanja različnih materialov – dogodek se ponudi OŠ Tončke Čeč - oddelku NIS, ŠENT-u, itd.

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- Pravljica o knjižnični maskoti, bralnem črvičku Tončku Knjigoljubu, ki stanuje v knjižnici in predstavi prenovljeni prostor nekdanjega Borova in namen, ki se skriva za njegovo obnovo, in izdaja slikanice.
- Literarna predavanja avtorjev, ki so napisali knjige o uporabi ekoloških materialov, ponovni uporabi, samooskrbnosti, uporabi zdravnih zelišč, naravni kozmetiki, itd. (npr. Dario Cortese, itd.).
- Postavitev čebelnjaka na strehi KTS – postavitev, nakup čebelje družine in izobraževanja za osebe, ki bodo za čebelnjak skrbele.
- Digitalna pobuda, s katero bomo utrdili vlogo knjižnice kot vključujočega, sodobnega skupnostnega središča. Osrednji del pobude bo vzpostavitev zanesljive digitalne infrastrukture z nakupom NAS (Network-Attached Storage) sistema, ki bo omogočal varno in dolgoročno hrambo naše vedno večje zbirke digitaliziranih zgodovinskih fotografij in gradiv lokalne dediščine (preko 30.000 fotografij in drugih zgodovinskih virov). Arhiv bo javno dostopen, prebivalce pa bomo povabili k raziskovanju, učenju in soustvarjanju skupne zgodovine. Prehod na zeleno, ekološko. Izvedba delavnic, ki bodo namenjene predvsem mladim in digitalno manj opremljenim skupinam ter bodo vključevale razvoj kritičnih medijskih spretnosti, varno in odgovorno uporabo digitalnih orodij ter večine prepoznavanja in obvladovanja informacij.
- Mesečna srečanja za otroke iz priseljskih družin in njihove starše/skrbnike na mladinskem oddelku knjižnice (v sodelovanju s Centrom za socialno delo Zasavje - enota Trbovlje in z Območnim združenjem Rdečega križa Trbovlje) – predstavitev njihove domače kulinarike oz. jedi iz drugih dežel (lahko s pokušino).
- Zelene pravljичne urice za odrasle, 2x letno, (na oddelku za odrasle; kakovosten izbor pravljič, ki mu sledi konstruktivna debata).
- Noč v knjižnici oz. spanje v knjižnici (1x letno) z zeleno obarvanim literarnim programom za odrasle na oddelku za odrasle.
- Glasbeni nastopi izvajalcev, ki igrajo na avtohtone inštrumente, drugačne inštrumente, ročno izdelane iz naravnih materialov.
- Tihi bralni klub: možnost tihega branja knjig in aktualnih izvodov serijskih publikacij, ker se zavedamo, da je tišina blagodejna, zdravilna.
- Knjižnica semen - je eden od načinov ohranjanja biotske pestrosti kulturnih rastlin, ki temelji na brezplačni izmenjavi semen. Obstoj knjižnic semen na nekem območju krepi lokalno skupnost, omogoča izmenjavo dobrih praks in vzpodbuja varovanje ter ohranjanje doma pridelanih semen in vrst rastlin. Za začetek knjižnica nakupi semena

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

sama in povabi lokalno skupnost k njihovemu darovanju. Ob izposoji se prosi uporabnike, da del semen, ki jih bodo pridobili, vrnejo knjižnici, saj si bomo v okviru knjižnice semen prizadevali za lokalno pridelavo hrane in samooskrbo.

- Izmenjevalnica sadik – povabilo lokalni skupnosti, da nekaj izbranih dni v mesecu prinesejo v knjižnico sadike, ki so jih sami vzgojili in jih ne potrebujejo več, ter jih zamenjajo za sadike, ki bi jim prišle prav.
- Izmenjevalnica rabljenih oblačil - povabilo lokalni skupnosti, da nekaj izbranih dni v mesecu prinesejo v knjižnico oblačila, ki jih ne nosijo več in jih ne potrebujejo več ter jih zamenjajo za oblačila, ki bi jim prišla prav.
- Zelena Igoteka – širitev obstoječega sistema izposoje igrač v naši knjižnici z nakupom novih igrač iz recikliranih materialov.
- Predstavitveni večeri ustvarjalnih posameznikov in skupin, ki izdelujejo različne stvari iz recikliranih, rabljenih materialov – npr. predstavitev programa izdelkov VDC Zasavje, Šent, osnovnih šol.
- Delavnice za izdelavo uporabnih predmetov z uporabniki in zaposlenimi v VDC Zasavje.

Nadaljnje izvajanje aktivnosti iz prejšnjih let:

- poletni šahovski krožek,
- računalniške urice za upokoјence,
- obiski knjižničarjev v Domu upokoјencev Franca Salamona Trbovlje v družbi kužkov, katerih lastniki so, z namenom povezovanja in prebiranja zgodb in pravljic, v sproščujoči družbi pasjih kosmatincev,
- dejavnosti za družine na spletni strani knjižnice in na družabnih omrežjih –urice, pogovori o prebranem, ustvarjalne delavnice, pogovori, gibanje,
- intenzivno predstavljanje knjižničnih storitev uporabnikom Rdečega križa Slovenije – Območnega združenja Trbovlje, Zavoda Socio in ŠENTA z izpostavljanjem možnosti brezplačnega vpisa v knjižnico za brezposelne osebe,
- boni za brezplačen vpis enega od staršev ob rojstvu otroka v trboveljski porodnišnici,
- osveženi otroški kotichek na oddelku za odrasle, v dnevni sobi mesta,
- informiranje brezposelnih oseb in nudenje pomoči pri korakih, potrebnih za pridobitev nove zaposlitve, tako osebno v prostorih knjižnice kot na daljavo s pomočjo spletnih storitev,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- brezplačno članstvo za brezposelne osebe, invalide in člane Društva bibliotekarjev Celje,
- rednim študentom omogočamo plačilo znižane članarine,
- ob posebnih dneh/obletnicah bomo (npr. dan slovenskih splošnih knjižnic, noč knjige, slovenski kulturni praznik in po novem tudi zaprtost knjižnic ob epidemijah in pandemijah itd.) omogočali brezplačni prvi (e)vpis v našo knjižnico,
- povečana ponudba otroškega in mladinskega gradiva za izposajo v otroškem kotičku na oddelku za odrasle,
- povečana ponudba izbranega dnevnega in tedenskega časopisja ter revij,
- povečan obseg zbirke domoznanskega gradiva,
- povečan izbor ponudbe igrač in družabnih iger v naši Igoteki,
- povečan izbor elektronski in zvočnih knjig v sodelovanju s ponudnikoma IZUM in Audibook,
- nadaljnja izvedba avtorskega projekta »Knjižničar za eno noč« (udeleženci se preizkusijo v prebiranju pravljic, ovijanju in pospravljanju knjižnega gradiva ter v knjižnici tudi prespijo in okusijo čar tihe nočne knjižnice), ki bo v knjižnico pripeljala populacijo v starosti 10, 11 in 12 let,
- izvedba obiskov Tončka Knjigoljuba v skupinah Vrtca Trbovlje z namenom predstavitve knjižnice in njene dejavnosti predšolski populaciji,
- izvedba projekta »Zabava igrač« (otroci na mladinski oddelok knjižnice prinesejo svojo najljubšo plišasto igračo in jo pri nas pustijo čez noč, knjižničarji fotografiramo igračo v prostorih knjižnice, dopišemo prijetni opis obnašanja igrače in vse skupaj predamo otroku in objavimo na družabnih omrežjih), ki bo v knjižnico pripeljala populacijo predšolskih otrok,
- intenzivna uporabo spletnih storitev in virtualnih svetov za širjenje bralne kulture in omogočanje dostopa do knjižničnih storitev, dejavnosti in projektov (pravljичne urice na Facebooku, literarni pogovori na spletu, objavljanje in uporaba YouTube kanala Knjižnice Trbovlje ipd.).

Lokacija knjižnice na Ulici 1. junija 19 je sama po sebi idealna, saj je umeščena v center mesta in tako (peš ali z uporabo (javnih) prevoznih sredstev) dostopna uporabnikom in članom vseh lokalnih skupnosti. Za prebivalce »zgornjih« Trbovelj knjižnica razpolaga z dislocirano enoto Dom svobode, ki se nahaja na Trgu Franca Fakina 4. A tudi uporabnikom, ki zaradi različnih vzrokov (npr. starost, invalidnost ali nemobilnost zaradi socialne ogroženosti) ne bi mogli

obiskovati knjižnice na lokaciji Ulica 1. junija 19, bo knjižnica svoje knjižnične storitve približala in sicer s projektom, ki smo ga poimenovali **Leteče knjige Knjižnice Trbovlje** - mesečna dostava knjižničnega gradiva na dom (določiti mesečni fiksni termin, uporabnike včlaniti v knjižnico; predhodno telefonsko usklajevanje, povezovanje z Društvom upokojencev Trbovlje, DPM Trbovlje in Območnim združenjem Rdečega križa Trbovlje – storitev izvajajo prostovoljci navedenih društev, združenj). V okviru te dejavnosti bo KTS razvijala socialno funkcijo knjižnice.

KTS bo nadaljnje nove člane pridobila z vse aktualnejšo storitvijo, ki bo v knjižnične prostore pripeljala pripadnike drugih narodnosti (mesečna srečanja za priseljske družine v prostorih knjižnice - otrokom bo na mladinskem oddelku namenjena pravljurna ura, ki jo bodo vodili knjižnični uslužbenci, s starši oz. z drugimi sorodniki pa bo v času trajanja pravljurne urice klepetal prostovoljec; izvaja se lahko tudi v sodelovanju s Centrom za socialno delo Zasavje – enota Trbovlje in/ali Območnim združenjem Rdečega križa Trbovlje in Občino Trbovlje; oboji se bodo tako seznanili s slovenskim jezikom in z novimi ljudmi v lokalnem prostoru).

Člani knjižnice

Cilji:

- v knjižnico vključiti čim več uporabnikov in obdržati trend povečevanja vpisa novih članov,
- povečati obisk knjižnice in knjižničnih prireditvev,
- povečati izposojno knjižničnega gradiva oz. obrat knjižnične zbirke,
- obdržati aktivne člane knjižnice od predšolske starosti do upokojitve,
- širiti bralno pismenost znotraj lokalne skupnosti,
- negovati socialno dejavnost knjižnice in skrb za uporabnike s posebnimi potrebami.

Občina Trbovlje je imela 1. 1. 2024 16.000 prebivalcev, od tega jih je bilo v letu 2024 v KTS aktivno včlanjenih 2.805. Čim večji odstotek v knjižnico včlanjenega prebivalstva pomeni približevanje standardom za splošne knjižnice, ki predvidevajo 40 % vključenost. Slovensko povprečje je 25 %. Povprečje za Knjižnico Toneta Seliškarja Trbovlje je 20 % - to pomeni, da težnja po pridobitvi novih aktivnih članov ostaja. Dejstvo pa je, da si na izkaznico enega vpisanega člana gradivo izposojajo tudi drugi družinski člani. Pridobivanje novih članov poteka

tudi tako, da knjižnica ne le odpira svoja vrata, pač pa se promovira in »kaže« v drugih javnih zavodih, nevladnih organizacijah in podjetjih v lokalni skupnosti.

Pridobivanje novih članov s pomočjo intenzivnejše promocije knjižnične dejavnosti (s ciljem doseči 40 % včlanjenost):

- zaposleni pripravijo kratko predstavitev KTS in se dogovorijo za predstavitev tega pri zainteresiranih posameznikih ali skupinah - npr. obiskovanje in predstavitev v osnovnih in srednjih šolah v občini Trbovlje ter trboveljskih vrtcih;
- vodeni ogledi oz. spoznavanje Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje za večje skupine (povabilo društvom, kolektivom, organizacijam, itd. v občini Trbovlje, povezava z DDT).

Novi aktivnosti:

- izposoja očal za branje v prostorih knjižnice,
- kotiček s knjigami z večjim tiskom za starejše uporabnike in tiste s slabšim vidom,
- »pismo iz knjižnice« - mesečni razmisleki o aktualnih vsebinah s področja kulture in knjig, ki jih pripravi direktorica KTS in so v obliki pisma objavljeni na spletni strani knjižnice,
- izvedba ankete o zadovoljstvu uporabnikov z našimi storitvami in o tem, kaj si od nas, naših dejavnosti in ponudbe želijo v prihodnje – anketo bomo izvajali vsako leto,
- obogatitev prenovljene spletne strani knjižnice z vsebinami, ki so pripravljene v znakovnem jeziku (npr. pravljica o Tončku Knjigoljubu, osnovne in kontaktne informacije knjižnice),
- povezovanje z lokalnimi ustvarjalci in oblikovanje linije nakita (zapestnice, ogrlice, broške) z napisi z literarnimi citati oz. mislimi lokalnih akterjev s področja branja in kulture (prijava ideje na portal Startaj.si),
- turistična ponudba: voden ogled domoznanske zbirke in spominske zbirke Tineta Lenarčiča, zgodovina knjižnice s pravljичnim knjižničnim škratom Bukmandeljcem, izvedba projekta Knjižničar za eno noč za zaključene skupine,
- tečaj uporabe »pametnih naprav« - sedaj že dodobra uveljavljene računalniške tečaje, ki so za udeležence brezplačni, bomo nadgradili s ponudbo tečaja uporabe pametnih telefonov,
- predavanje in delavnica o koristih branja za vodstveni kader in zaposlene v javnih zavodih, nevladnih organizacijah in zainteresiranih podjetjih v občini Trbovlje –

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

priprava in izvedba predavanja oz. delavnice na omenjeno temo, ki se ponudi vsem zainteresiranim in ga/jo izvede bibliotekar s strokovnim znanjem o dobrih knjigah, prednostih bralne pismenosti - v okviru promocije/medijskega pokroviteljstva: povezovanje z Občino Trbovlje,

- pomoč pri oblikovanju seminarskih, diplomskih in magistrskih nalog z orodji Office,
- ponudba poletnega varstva otrok v prostorih KTS pod strokovnim vodstvom bibliotekarja, s knjižno in z bralno obarvano tematiko.

Nadaljnje izvajanje aktivnosti iz prejšnjih let:

- izvajanje aktivnosti Mavrična bralnica za uporabnike Zasavskega varstveno-delovnega centra,
- aktivnosti v okviru projekta digi.komp:
 - a) spletna biblioterapevtska svetovalnica (spletno mesto, lahko uporabniki predstavijo svoje težave, strokovni delavci KTS Trbovlje pa jim priporočijo knjigo, ki bi bila primerna za »spopadanje« s temi težavami),
 - b) digitalizirana in spletno dostopna zbirka domoznanskega fotografa, ki ga sicer v fizični obliki hrani naša knjižnica,
 - c) E-pravljica o knjižnem črvičku Tončku Knjigoljubu in Tončkova spletna stran:
- intenzivnejša in »pravilnejša« uporaba profilov na družabnih omrežjih (Facebook, Twitter, Instagram in Snapchat) ter na kanalu YouTube za promocijo knjižnice in njene dejavnosti (npr. uporabniki knjižničnih storitev spoznajo in prepoznajo osebe, ki so s knjižnico povezane, in lahko po omrežju Facebook postavljajo tudi vprašanja, izražajo želje in mnenja – ne le knjižnici kot ustanovi, pač pa zaposlenim kot osebam, posameznikom ...).

Knjižnično gradivo

Cilja:

- aktualna, osvežena knjižnična zbirka,
- čim hitrejša pot izdane knjige do končnih uporabnikov, članov KTS.

Knjižnično knjižno in neknjižno gradivo je najpomembnejši element knjižnice – zaradi njega in z namenom njegove promocije knjižnica obstaja. Knjižnična zbirka naj bi sicer odražala strokovno delo in cilje zaposlenih ter sledila določenim knjižničnim standardom, a z

zavedanjem, da knjižnica obstaja in ostaja predvsem zaradi svojih uporabnikov in članov, bo potrebno zbirko knjižničnega gradiva nujno prilagoditi željam in potrebam uporabnikov in članov.

KTS na oddelku za odrasle, na mladinskem oddelku in v enoti Dom svobode v svoji knjižni zbirki trenutno hrani 73.073 enot gradiva. Smernice in standardi priporočajo, naj bi imele knjižnice približno 4 knjige na prebivalca. Ker imajo Trbovlje trenutno približno 16.000 prebivalcev, pomeni, da bi morala imeti vsaj 64.000 enot gradiva. To število knjižnična zbirka presega, s sledenjem letnim načrtom nakupa in odpisa knjižničnega gradiva pa skrbimo, da je zbirka aktualna. Dosegamo tudi standard, ki določa 50 % delež knjižničnega gradiva za predšolske otroke, šolske otroke in mladostnike. Prav tako dosega 100 naslovov periodičnega tiska – pravzaprav smo redki med slovenskimi splošnimi knjižnicami, ki se lahko pohvalimo, da obiskovalcem in članom ponujamo 121 naslovov serijskih publikacij.

Osvežitev knjižnične zbirke in povečanje obrata knjižnične zbirke/izposoje gradiva z nakupom novih aktualnih gradiv/naslovov in hkrati z izločanjem zastarelega gradiva:

- nakup novih, aktualnih naslovov, po katerih uporabniki in člani KTS sprašujejo;
- s tehtnim pristopom k izločanju gradiva bomo poskrbeli, da se ohrani razmerje med leposlovnim in strokovnim gradivom, ki ga prav tako priporočajo standardi za splošne knjižnice (razmerje stroka : leposlovje naj bi bilo 60 : 40).

Predvidena sredstva za nakup knjižničnega gradiva v obdobju 2026-2030 - LETNO:

Občina Trbovlje – občinski proračun: 30.000 €,

Ministrstvo RS za kulturo – republiški proračun: 16.000 € (ocena),

Lastna sredstva KTS Trbovlje: 5.000 €,

Skupaj: 51.000 € (na leto).

Elektronske in zvočne knjige

Cilji:

- povečati zanimanje za obstoj elektronskih in zvočnih knjig,
- povečati izposajo elektronskih in zvočnih knjig,

- povečati izposajo bralnikov,
- nakup dodatnih bralnikov in dodatnih licenc elektronskih in zvočnih knjig.

Ponudba in promocija elektronskih knjig v KTS poteka delno samoiniciativno in delno v okviru Cobiss ELE, ki deluje pod okriljem IZUM-a - tako kot v vseh drugih slovenskih splošnih knjižnicah. Odkar so v slovenski knjižni prostor pripele prve platforme za izposajo elektronskih knjig in zvočnih knjig, v katero so vključene vse slovenske knjižnice, beležimo stalno in strmo naraščanje izposoje. To kaže na veliko zanimanje bralcev za ta sodobni način branja.

Cilj KTS na področju elektronskih in zvočnih knjig je povečati zanimanje za elektronske in zvočne knjige, dvigniti njihovo izposajo ter omogočiti lažji dostop do e-knjig in zvočnih knjig našim članom z morebitnim nakupom dodatnih bralnikov. To bomo dosegli s ponujanjem brezplačnih tečajev uporabe sistema Cobiss ELA in Audibook in s praktičnimi prikazi uporabe bralnikov ter s poudarjanjem dostopnosti e-gradiv, ki imajo v tiskani obliki dolgo čakalno vrsto.

Zaposleni v KTS

Cilji:

- ohraniti število redno zaposlenih,
- vključevati prostovoljce v izvedbo projektov in dejavnosti knjižnice,
- vključevati posameznike v kolektiv knjižnice preko projektov Zavoda RS za zaposlovanje.

Notranja organizacija in sistemizacija delovnih mest je veljavna od leta 2025. Določa splošna in strokovna delovna mesta, ki pa niso zasedena glede na sistemizacijo. Zahteve stroke po novih dejavnostih v knjižnici in izobraževanju so vse večje. Preobremenjenost zaposlenih in nadomeščanja za bolniške odsotnosti so zaradi kadrovskega pomanjkanja stalna težava – težili bomo k dodatnim delovnim mestom. Sistemiziranih je 12 delovnih mest, zasedenih 9. Delovna mesta glede na sistemizacijo ter zasedena/nezasedena mesta:

direktor: 1/1, bibliotekar VII/2: 4/3, bibliotekar VII/1: 1/1, bibliotekar VII/1 – pripravnik: 1/0, višji knjižničar: 2/2, knjižničar V: 2/2.

Po standardnih izračunih (Standardi za splošne knjižnice 2018-2028) bi lahko imela KTS do 16 zaposlenih. Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar (univerzitetna izobrazba), višji knjižničar (višja izobrazba) in knjižničar (srednja izobrazba). Pravilnik določa razmerje 70 % bibliotekarjev in višjih knjižničarjev in 30 % drugih strokovnih delavcev, kar KTS dosega. Struktura zaposlenih je naslednja: redno zaposlenih je 9 oseb, od tega je 8 strokovnih delavcev in 1 direktor zavoda. Razporeditev po delovnih mestih je naslednja:

Tabela 3: Zaposleni v Knjižnici Toneta Seliškarja Trbovlje – glede na delovno mesto

direktor/ica	1
strokovno osebje - knjižničar/ka, višji knjižničar/ka	4
strokovno osebje - bibliotekar/ka	4
SKUPAJ	9

Vir 2: lastni vir, julij 2025

Sociološko gledano je družba sestavljena iz delov, ki vsak zase, na svoj način, prispevajo k delovanju družbe kot celote. Javni zavodi, organizacije in podjetja, so delčki te družbe, ki jo sestavljajo še manjši deli – ljudje, ki so tamkaj zaposleni. Ti pa s svojim delovanjem, z odnosom in reakcijami oblikujejo delovanje podjetja, organizacije ali javnega zavoda in imajo posledično velik (če ne celo odločilen) vpliv pri razvoju dane organizacije, podjetja, zavoda. Le samozavesten knjižničar/bibliotekar, s pozitivno samopodobo, lahko učinkovito komunicira z uporabnikom, s članom knjižnice in na ta način pripomore k ugledu knjižnice v lokalnem okolju.

Strokovno osebje v knjižnicah opravlja naslednje naloge: izvaja izbor gradiva za nakup in izločanje, skrbi za izposajo gradiva ter bibliografsko obdelavo gradiva, posreduje informacije, skrbi za promocijo knjižnice, v okviru knjižnice organizira dogodke, namenjene uporabnikom in obiskovalcem, skrbi za izobraževanje uporabnikov ter skrbi za posebne knjižnične zbirke. Smernice, ki jim sledijo splošne knjižnice po vsem svetu, priporočajo, da bi struktura zaposlenih v knjižnici odlikovala strukturo prebivalstva na področju „delovanja“ izbrane splošne knjižnice – takšna struktura namreč izraža osnovni namen knjižnic, da omogočajo dostop do pisnih in drugih virov vsem članom lokalne skupnosti, ne glede na njihov spol, starost,

ekonomski in družbeni položaj, doseženo stopnjo izobrazbe, poklicno usmeritev ali versko, politično ali kakršnokoli drugo notranjo opredelitev. Da bo knjižnični kader uspešen na svojem delovnem mestu, mora znati pretakati informacije iz virov, ki jih pomaga „hraniti“, do ljudi, ki te vire potrebujejo. Poleg tega mora obvladati tudi različne socialne veščine (npr. sposobnost prilagajanja, empatija) in mora biti čustveno inteligenten.

Zadovoljen zaposleni je oseba, ki bo svoje delo opravljala vestno, natančno in s ciljem, da prispeva k razvoju organizacije/zavoda, kjer dela. A zadovoljstvo zaposlenih ni nekaj, kar bi bilo samoumevno prisotno v delovnem okolju - za motiviranost delavcev je treba skrbeti, kar je največkrat vloga vodilnih kadrov in je vključeno v letni program razvoja organizacije/zavoda. Vodilni v vsaki organizaciji, podjetju ali zavodu pa bi se tega moral zavedati.

Izhajajoč iz zapisanega bo potrebno (za nadaljnji razvoj pozitivne samopodobe in pozitivnega odnosa do dela in okolice) skrbeti za vseživljenjsko učenje, izobraževanje in osebno rast zaposlenih v KTS ter predvsem za to, da se bodo zaposleni na delovnem mestu in v delovnem okolju počutili dobro.

Spremembe odnosov, načinov komuniciranja in dela znotraj kolektiva v KTS, z namenom povečanja zadovoljstva zaposlenih in posledičnim povečanjem števila novih članov in obrata knjižnične zbirke:

- »motivacijske kartice«: gre za pristop, kjer vodilni napiše motivacijski slogan (lahko lepo, spodbudno misel ali besedo), ki je drugačen za vsakega izmed zaposlenih – pri pisanju kartic vodilni kader pokaže poznavanje vsakega izmed zaposlenih, predvsem njegovih osebnostnih lastnosti in želja;
- na knjižničnih dogodkih in prireditvah bosta vedno prisotna le dva zaposlena – da pripravita vse potrebno za dogodek, pozdravita prisotne, po dogodku pospravita in stavbo knjižnice zakleneta oz. ustrezno zavarujeta;
- omogočanje izobraževanja za zaposlene: ogled spletnih strani Narodne in univerzitetne knjižnice ter IZUM-a, ki sta največja ponudnika strokovnih izobraževanj in usposabljanj za zaposlene v knjižnicah (vsako leto obe ustanovi oblikujeta in ponudita skupaj več kot 10 različnih izobraževanj), kaže, da se da zaposlenim strokovna izobraževanja nuditi tudi v času pomanjkanja finančnih sredstev (veliko izobraževanj in usposabljanj je namreč brezplačnih, le-ta nudijo tudi Narodna in univerzitetna knjižnica, Mestna knjižnica Ljubljana in Združenje bibliotekarskih društev Slovenije);

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- v smislu težnje k pozitivnim komunikacijskim tokovom v knjižnici bo jasno določeno, kdo je tisti, ki bo razdeljeval naloge oz. s svojim delovanjem in mišljenjem vplival na druge; povezava med zaposlenimi mora biti čim bolj pestra oz. intenzivna;
- v knjižnici bodo prevladovali odnosi sodelovanja in zavedanje, da se (zaradi delitve delovnih nalog in razporeditve delovnih mest) ne moremo izogniti odnosom nadvladja ali dominacije – slednja nista nujno slaba, če le osebe, ki imajo večje pristojnosti in nadrejene vloge/položaj, tega ne izkoriščajo, pač pa delujejo v skupno dobro, z namenom doseči skupne cilje;
- k nadzoru nad vodilnimi oz. tistimi z večjimi pristojnostmi bo pozitivno pripomoglo tudi povečanje mednivojskega komuniciranja, predvsem komuniciranje med zaposlenimi iz različnih slovenskih knjižnic (zunanji opazovalci in njihovo mnenje so, sicer na žalost, velikokrat tisti, zaradi katerih osebe na odgovornih položajih delujejo (vsaj na videz) pozitivno in dobrohotno - to pa vsaj kratkoročno ustvarja pozitivne učinke in pripomore k rasti vseh zaposlenih in knjižnice kot celote);
- v knjižnici (med nadrejenimi in podrejenimi) bo prevladoval komunikacijski stil prepričevanja - navodila knjižničnim delavcem se tako ne bodo podajala strogo brezosebno, temveč upoštevajoč njihovo strokovno usposobljenost in izkušnje, ki jih že imajo; občutek, da so s strani vodstva cenjeni in upoštevani, bo dvignil njihovo motiviranost za uspešen doseg zastavljenega delovnega cilja, pozitivna usmerjenost pa se bo čutila tudi ob stiku zaposlenih z uporabniki knjižničnih storitev; le-ti bodo povratno informacijo o pozitivnem odnosu zaposlenih prenesli vodilnemu kadru knjižnice, ki bo s tem dobil potrdilo o pravilnosti svojega komunikacijskega stila,
- vodstveni kader bo uporabljal tudi stil reševanja problemov - v majhnem kolektivu je namreč lažje sprejemati in upoštevati mnenja vseh zaposlenih kot v večjih knjižnicah, organizacijah in posledično je lažje sprejemati tudi kompromise;
- »team building« s pomočjo dveh letnih srečanj izven delovnega časa - npr. nedeljsko druženje v prostorih knjižnice ali izven njih z namenom povezovanja, deljenja izkušenj in mnenj ter uravnovešanja odnosov (v skrbi za zdravje zaposlenih lahko tovrstna druženja nosijo pridih rekreacijskega osveščanja – npr. druženja ob jogi, sprehajanju, plesu – ali kulturnega širjenja obzorij – npr. obisk gledališke ali filmske predstave s posledičnim pogovorom o videnem);
- redna tedenska srečanja zaposlenih ob ponedeljkih, na prelomu srečanja obeh izmen zaposlenih (z namenom pregleda nalog, obveznosti in želja v prihajajočem tednu) bodo

prav tako pripomogla k večji povezanosti kolektiva in k preglednejšemu uvidu v delovne naloge vseh zaposlenih.

Knjižnična mreža oz. organizacija knjižnice

Cilji:

- pridobitev dodatnih prostorov,
- enotna knjižnica – na enem mestu vse,
- dostava gradiva na dom v okviru projekta Leteče knjige Knjižnice Trbovlje.

Kot že omenjeno mora knjižnica oz. njena knjižnična mreža omogočiti vsem prebivalcem, da brez razlik in omejevanja uporabljajo vse storitve, ki jih nudi knjižnica. Za doseg le-tega KTS skrbi v prostorih na Ulici 1. junija 19 (ki obsegajo oddelek za odrasle, čitalnico, e-čitalnico, galerijo in mladinski oddelek ter pisarniške, skladiščne in arhivske prostore) in v dislocirani enoti Dom svobode na Trgu Franca Fakina 4. Standardi in smernice za razvoj splošnih knjižnic priporočajo, da je neto uporabna površina knjižnice okvirno 500 m², dislocirana enota pa naj bi obsegala najmanj 150 m². Knjižnica Trbovlje naj bi tako obsegala najmanj 650 m², obsega pa približno 900 m² (matična knjižnica in enota skupaj). Naj izpostavimo standard oz. priporočilo, ki bi ga resnično želeli doseči, da je četrtna vsake police s knjižničnim gradivom nezasedena.

V sodelovanju z ustanoviteljico, Občino Trbovlje, in ob njeni pomoči si želimo širiti knjižnične prostore in posledično dejavnosti v višja nadstropja. Izhajajoč iz dokumenta Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (2018-2028) lahko namreč trdimo, da izgled zgradbe, v kateri se prostori knjižnice nahajajo, »...predstavlja simbolni pomen knjižnice v lokalni skupnosti«. V novo pridobljenih prostorih v višjih nadstropjih stavbe na Ulici 1. junija 19 želimo tako urediti prireditveni prostor za izvedbo dogodkov za vse starostne skupine, študijsko čitalnico, prostor z zbirko domoznanskega gradiva in točko za dostop do načrtovane zbirke digitaliziranega gradiva naše knjižnice ter skupne prostore za delo zaposlenih v smislu »co-working« prostora.

Z izvedbo projekta Leteče knjige Knjižnice Trbovlje bomo zadostili tudi smernicam in standardom za splošne knjižnice, ki določajo, da: »Knjižnica zagotavlja dostavo gradiva na

dom ter storitve na daljavo prebivalcem z omejeno sposobnostjo gibanja in oddaljenim prebivalcem.«

Skrb za širjenje bralne kulture med celotno lokalno prebivalstvo se kaže tudi v ponudbi »Knjižnih st'laž« (police v njih so napolnjene s knjigami, ki jih je knjižnica dobila v dar ali jih zaradi različnih razlogov odpisala/izločila iz svoje zbirke) ter z mesečno »dostavo« knjig v Dom upokojencev Franca Salamona Trbovlje (to so knjižnična gradiva, ki so vključena v knjižnično zbirko in namenjena izposoji na dom).

Knjižne st'laže bomo postavili še v Planinskem domu Planina, otroškem dispanzerju Zdravstvenega doma Trbovlje in Teniškem klubu Trbovlje.

Povezali se bomo tudi z obema srednjima šolama v občini (Gimnazija in ekonomska srednja šola Trbovlje ter Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje) in z vsem osnovnimi šolami v občini ter se dogovorili:

- da njihovi srednješolci oz. dijakinje in dijaki v KTS opravljajo naloge/delo, s katerim opravijo program oz. pridobijo ure za OIV (obvezne-izbirne vsebine);
- za pomoč šolskih knjižničarjev pri vodenju literarnih večerov in izvedbi biblio-pedagoških ur;
- skupaj in ob pomoči šolskih knjižničarjev bomo izvajali program oz. biblio-pedagoške ure privajanja osnovnošolcev na program Cobiss oz. na samostojno iskanje knjižničnega gradiva na spletu in v samih knjižnicah.

Tako za delo prostovoljcev kot srednješolcev se bo pripravil program dela in se določil eden izmed zaposlenih, ki jim bo kot mentor nudil pomoč, jih uvajal v okolje in naloge ter jim »stal ob strani«, šolam oz. drugim organizacijam pa bo ustno in pisno izkazoval/potrjeval opravljenost dogovorjenega dela/nalog.

Knjižnični informacijski sistem

Cilj:

- povečati število računalniških mest, namenjenih uporabnikom in članom knjižnice.

KTS informacije zainteresiranim posreduje ustno (v živo ali prek telefona) in pisno (elektronska pošta, objavljanje na knjižnični spletni strani in njenih profilih na družabnih omrežjih) ter

seveda preko prisotnosti v lokalnih medijih. Osnovne storitve knjižnice so dostopne vsakomur. Te storitve se nanašajo na izposajo gradiva, posredovanje informacij in biblio-pedagoško delo oziroma usposabljanje uporabnikov za uporabo knjižnice ter izvedba prireditev. Knjižnica nudi uporabnikom brezplačno pomoč pri uporabi javnih katalogov in jim posreduje enostavne informacije o gradivu in iz gradiva, ki je v lasti knjižnice in do katerega ima knjižnica dostop. Informacije, ki jih zainteresirani želijo, so različne in segajo na vsa področja delovanja knjižnice.

V KTS (na oddelku za odrasle, na mladinskem oddelku in v enoti Dom svobode) lahko uporabniki uporabljajo računalnike; vsi imajo dostop do svetovnega spleta, omogočeno je tiskanje ali skeniranje dokumentov.

Delež lastnih sredstev bomo še naprej namenjali skrbi za kakovostno informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, ki je oz. bo namenjena uporabnikom, in se prijavljali na razpise Ministrstva za kulturo RS za sofinanciranje nakupa IKT-opreme.

Novi aktivnosti - spletna stran KTS:

- Zdravilne bukletje (spletna zbirka knjižnega gradiva, razvrščena v okviru različnih problemov tematik,
- spletna domoznanska zbirka fotografskega gradiva Knjižnice Trbovlje,
- elektronska pravljičnica o knjižnem črvičku in maskoti Knjižnice Trbovlje, Tončku
- Knjigoljubu v času prazničnega decembra,
- e-pravljičnice in e-pravljične urice, objavljene na YouTube kanalu Knjižnice Trbovlje,
- vlogi na YouTube kanalu Knjižnice Trbovlje,
- profil Knjižnice Trbovlje na družbeni aplikaciji TikTok,
- projekt Bralci bralcem (na družabnih omrežjih in spletni strani knjižnice bomo dvakrat mesečno predstavili člana/-ico knjižnice in knjigo, ki jo priporoča,
- knjižna priporočila zaposlenih v Knjižnici Trbovlje
- literarni blog Literarnega krožka,
- osvežene povezave do ponudb elektronskih in zvočnih knjig.

Promocija, marketing knjižnice ter podporniki knjižnice in njen ugled v lokalni skupnosti

Cilja:

- ohranjati ugled v lokalni skupnosti,
- pridobiti promotorje, zagovornike, podpornike dejavnosti knjižnice znotraj lokalne skupnosti.

KTS je javni zavod in kot takšen mora zadovoljevati potrebe prebivalcev lokalnih skupnosti s področja kulture, druženja, takšnega in drugačnega opismenjevanja ter povezovanja ljudi na splošno. S številnimi (dogajanji in) prireditvami knjižnica res skrbi za vsa ta področja v lokalni skupnosti, a svojo dejavnost mora jasno in predvsem glasno ter v čim večjem obsegu reklamirati, promovirati oz. širiti informacije o sebi in svojih aktivnostih znotraj lokalne skupnosti in širše.

KTS za svojo promocijo skrbi s pojavljanjem in objavljanjem na svoji spletni strani, na profilih knjižnice na družbenih omrežjih Facebook, Twitter in Instagram ter v lokalnih medijih. Dodatno bomo za lastno promocijo skrbeli z dejavnostmi, omenjenimi že v podpoglavju *Člani*, in še z nekaterimi drugimi aktivnostmi.

Nove aktivnosti:

- nadgradnja projekta »Knjižničar za en dan«: povabilo zaslužnim posameznikom iz lokalne skupnosti, da za eno popoldne prevzamejo mesto knjižničarja v naši knjižnici in obiskovalcem ter članom predstavijo svoj bralni okus, priporočijo knjigo, jim razkažejo knjižnico in spregovorijo o pomenu knjižnice kot ustanove za lokalno skupnost,
- knjiga, nadaljevanje pravljice o Tončku Knjigoljubu,
- dan oz. praznik Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje: na izbrani datum bomo široko odprli vrata vsem zainteresiranim članom lokalne skupnosti in predstavili naše prostore, delo, projekte in prireditve in zaposlene – dan bo potekal v obliki delavnic, sporočenih druženj, pogovorov in predstavitev,
- večerno-nočni družinski vodeni ogledi po Knjižnici Trbovlje s predstavitvijo prostorov knjižnice, nadgrajeno s pravljичno tematiko o Tončku Knjigoljubu in Bukmandeljcu,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- predavanja in delavnice o koristih branja za vodstveni kader in zaposlene v javnih zavodih, nevladnih organizacijah in zainteresiranih podjetjih v občini Trbovlje,
- ponudba bonov za članarino v Knjižnici Trbovlje kot (praznično) darilo javnih zavodov, nevladnih organizacij in podjetij za zaposlene,
- v lokalnem časopisu Sr(e)čno Trbovlje bomo objavljali rubriko »Knjižni predlogi KTS«,
- tedensko bomo v okviru programa Radia Aktual Kum prebrali poglavje iz aktualnejšega leposlovnega dela,
- povabilo mladim, še neuveljavljenim ustvarjalcem, k razstavljanju svojih del v knjižnični galeriji – v sodelovanju z DDT ali ZMŠT ter s srednjima šolama v občini bomo hkrati z otvoritvijo razstave pripravili še pogovorni večer z avtorjem,
- organizacija in izvedba enodnevnega pravljичnega festivala KTS,
- soorganizacija in izvedba festivala potopisov oz. potopisne literature, ki bo zaživel na pobudo Romana Kukoviča.

Povezovanje z drugimi javnimi zavodi in drugimi deležniki v lokalni skupnosti

Cilji:

- nadaljnje intenzivno povezovanje z lokalno skupnostjo,
- nadaljnje intenzivno povezovanje s sorodnimi javnimi zavodi, nevladnimi organizacijami, skupinami in posamezniki, ki delujejo v občini Trbovlje,
- izvedba skupnih projektov v sodelovanju z akterji znotraj lokalne skupnosti.

KTS bo intenzivneje stremela k povezovanju z drugimi javnimi zavodi v občini Trbovlje oz. tudi z drugimi izvajalci kulturnega dogajanja v občini, saj danes še kako velja, da smo skupaj močnejši, in tako ponudimo kakovostnejše dogajanje. Skupaj z bližnjimi DDT, ZMT in ZMŠT bomo izvajali aktivnosti, ki so naštet v nadaljevanju.

Povezovanje z drugimi javnimi zavodi v občini:

- intenzivno sodelovanje z Zasavskim muzejem Trbovlje:
MEDGENERACIJSKI DOMOZNANSKI POGOVORNI VEČERI: povabi se člane različnih starosti iz iste družine, enakega "delovnega" področja - npr. Marjetka Bizjak

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

in hči Nina, člani Delavske godbe različnih generacij, Alenka Knez in sin Sašo Knez, itd. Pogovor o pogledih različnih generacij na življenje, delo in izzive v našem mestu ...

PRAVLJIČNE LOKACIJE NAŠEGA MESTA - publikacija (tiskana ali virtualna) - napišejo se pravljice, dodajo ilustracije, ki bodo s telefoni prek qr kod dostopne na različnih lokacijah po mestu ...

TRBOVELJSKA PISATELJSKA/UMETNIŠKA POT: določitev lokacij (npr. domovi pisateljev, kulturnikov) in trase poti, pred lokacijami postavitev klopi, informativnih tabel (lahko vr) ... - npr. Seliškar, Mira Mihelič in še živeči: npr. Ovnik, Kukovič ...

- intenzivno sodelovanje z Zavodom za kulturo Delavski dom Trbovlje:

VSAK DAN KULTURNI(K): udeležba na dogodkih v enem in drugem javnem zavodu prinese sodelujočim žig – zbrani žigi prinašajo lepe nagrade;

SKUPNI PROGRAM ABONMAJSKIH DOGODKOV za otroke Vrta Trbovlje v obeh javnih zavodih – po knjižnici s Tončkom Knjigoljubom;

- eno - ali dvodnevno dogajanje, ki ga bomo ustvarili vsi štirje navedeni javni zavodi in sicer na dveh lokacijah (med ZMT in KTS ter med DDT in ZMŠT);
- ob prireditvah, katerih izvedba bo vsebinsko ali prostorsko presegala okvire knjižnične dejavnosti/zmogljivosti, se bodo le-te izvedle v prostorih DDT ali ZMT;
- intenzivno povezovanje s podružnično šolo na Dobovcu:
TONČEK KNJIGOLJUB GRE NA DOBOVEC: v sklopu sodelovanja bomo knjižničarji KTS Trbovlje enkrat mesečno obiskali otroke, ki se šolajo na podružnični šoli na Dobovcu, in jim pripravili pravljico urico ter omogočili izposojanje našega knjižnega gradiva v njihovih prostorih;
- intenzivno povezovanje s Humanitarnim društvom Baloni za Elo: organizacija pogovornih večerov v naših prostorih – z gosti, ki opozarjajo na otroke s posebnimi potrebami in redkimi boleznimi v naši družbi in imajo z njimi strokovne ali osebne izkušnje (npr. Maruša Zamorano, Petra Greiner).

Medobčinsko povezovanje vseh treh zasavskih splošnih knjižnic:

- npr. izmenjava izkušenj med vodstvi vseh treh knjižnic, poletna dvodnevna izmenjava zainteresiranih zaposlenih, izvedba pogovornega oz. literarnega večera, ki bi združil govorce oz. goste vseh treh občin – simbolični prostor izvedbe: npr. Planinski dom na Kumu,
- trboveljsko-zagorska bralna značka,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- pravljlična urica s pravljlično maskoto naše knjižnice Tončkom Knjigoljubom v Knjižnici Zagorje,
- poletna pravljlična druženja z otroki, ki so vključeni v poletno varstvo pri Društvu prijateljev mladine Trbovlje v Knjižnici Zagorje – pri izvedbi sodelujejo zaposleni obeh ustanov.

Novе aktivnosti:

- povezovanje z vsemi lokalnimi osnovnimi šolami in pridobivanje novih, mladih pripovedovalcev pravljic na knjižničnih pravljličnih uricah,
- v primeru povečanega zanimanja za gradivo, ki je namenjeno domačemu branju oz. je to maturitetno gradivo, bo knjižnica šolskim knjižnicam omogočila izposojlo večjega števila knjižnih enot, ki jih bodo le-te nadalje izposodile oz. predale v branje učencem oz. dijakom, (pogoj: šola je članica oz. se šola včlani v KTS),
- pravljlične urice s pripovedjo o knjižnem črvičku, Tončku Knjigoljubu,
- literarni večer s predstavitvijo del mladih lokalnih literatov v sodelovanju z JSKD Trbovlje,
- predaja odpisanega gradiva CSD Zasavje.

Nadaljnje izvajanje aktivnosti iz prejšnjih let:

- sodelovanje na »Pohodu z rdečimi baloni«,
- povezovanje/partnerstvo z Osnovno šolo Tončke Čeč Trbovlje v avtorskem projektu naše knjižnice Knjižničar za en dan in decembrska praznična okrasitev mladinskega oddelka knjižnice,
- povezovanje z Osnovno šolo Ivana Cankarja: »knjižničarski krožek« v KTS,
- povezovanje z Osnovno šolo Ivana Cankarja v knjižničnem projektu Tončkova poletna bralnica z OŠ Ivana Cankarja,
- sodelovanje z Glasbeno šolo Trbovlje in izvedba avtorskega projekta Beseda ples glasba, ki smo mu dodali živo glasbo in socialno noto,
- sodelovanje z VDC Zasavje – projekt Mavrična bralnica in krajšanje časa uporabnikom v sodelovanju s Kim Kern Kukovič,
- vključevanje v vse prireditve Občine Trbovlje,
- vključevanje v Teden vseživljenjskega učenja, ki poteka pod okriljem Zasavske ljudske univerze,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- sodelovanje z DDT in ponudbo ogleda filmskih predstav/premier, ki jim sledi pogovor z ustvarjalci filma – projekt S knjigo v kino,
- sodelovanje z DDT in skupna izvedba pogovornih večerov v sklopu projekta S knjigo na kavo.

Projekti in kulturne prireditve (obknjižnična dejavnost)

Cilji:

- ohranjati kulturni nivo prireditev in projektov, ki jih izvaja knjižnica,
- v okviru izvedbe projektov in dejavnosti knjižnice prehajati s kvantitete na kvaliteto,
- ponujati projekte in dejavnosti, ki so namenjeni vsem starostnim skupinam znotraj lokalne skupnosti,
- izvajati projekte in dejavnosti, ki pripomorejo k dvigu bralne ter informacijske pismenosti.

V KTS trenutno potekajo prireditve in se izvajajo projekti na oddelku za odrasle, na mladinskem oddelku in v enoti Dom svobode. Knjižnica se mora na tem področju zavedati, da ni edini javni zavod v lokalni skupnosti, ki izvaja in prireja dejavnosti s področja kulture, oz. da ni edini ponudnik tovrstnih dejavnosti – lokalna skupnost je tako zasičena z dogodki s področja kulture, da so dogodki in prireditve vseh ponudnikov slabo obiskani (število interesentov za tovrstne dogodke je omejeno), saj so obiskovalci teh dogodkov isti, prav tako je njihov čas omejen.

Prehod s kvantitete dogajanja v KTS na njegovo kvaliteto:

- od kvantitete h kvaliteti s presojo, katere dejavnosti oz. projekti so resnično kakovostni in ciljni publiki najbolj zanimivi, ter obdržati oz. ohraniti samo najboljše,
- izvajanje pravljicnih uric v enoti Dom svobode, enkrat mesečno,
- literarni večeri le enkrat do dvakrat mesečno (in v okviru njihovih izvedb v Trbovlje vabiti le goste, ki so zaradi svojega dela/znanja odmevni, prepoznavni in zaželeni na širšem območju in ne le v Trbovljah),
- pravljlične urice za odrasle (na oddelku za odrasle; kakovosten izbor pravljic, ki mu sledi konstruktivna debata),

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- noč v knjižnici oz. spanje v knjižnici z literarnim programom za odrasle na oddelku za odrasle,
- dogajanje na prostem, na parkirišču ZMT – npr. v obliki literarno-glasbenih večerov,
- ohranitev pogovornih večerov Po Trbovljah s kumerati (in v njihovem okviru dajati možnost predstavljanja, promoviranja lokalnim akterjem); prireditve se bo izvedla vsak drugi mesec,
- tovrstne dogodke izvajati v sodelovanju s sorodnimi javnimi zavodi v občini, npr. z ZMŠT, MCT in DDT, tudi v sodelovanju z občinskimi osnovnimi in srednjimi šolami (a več o tem v nadaljevanju) in niti ne nujno v prostorih knjižnice,
- ponuditi priložnost pridobivanja novih izkušenj mlajšim, ki jih tovrstna dejavnost zanima – npr. študenti novinarstva, slovenskega jezika ali primerjalne književnosti bodo vodili pogovorne večere (*Ker danes obstaja verjetnost, da njihovega vodenja/dela knjižnica ne bi mogla plačati, bi se z njimi lahko dogovorili za kompenzacijo – npr. dobijo brezplačno/častno članstvo v knjižnici ali knjižnica promovira kak drug vidik njihovega delovanja.*),
- izvedba večerno-nočnih družinskih vodenih ogledov knjižnice in enote s predstavitvijo prostorov knjižnice, gradiva, dela zaposlenih, nadgrajeno s pravljичno tematiko (družbo nam bo delal knjižnični škrat Bukmandeljc),
- pridruževanje obstoječim prireditvam s področja kulinarike (npr. Grenadirmarš in Podeželska tržnica v organizaciji Občine Trbovlje) - priprava programa in celotna izvedba (glasno javno branje za odrasle, bukvarna, ustvarjalne delavnice in branje pravljic za otroke, izpostavljene kuharsko-enološke knjige).

Domoznanstvo

Cilji:

- povečati zbirko domoznanskega gradiva,
- ohranjati aktivnosti knjižnične domoznanske skupine,
- ohranjati število in kulturni nivo domoznanskih večerov Po Trbovljah s kumerati in projektov Vsi smo zgodbe ter S Trboveljčani med knjige,
- ohranjati aktivnosti v okviru delovanja Celjsko-zasavskega biografskega leksikona in portala Kamra,
- težnja po izvajanju skupnih projektov s področja domoznanstva z ZMT.

Skrb za ohranjanje in promocijo lokalne kulturne dediščine in posledično za skrb in razvoj domoznanstva v KTS že obstaja, dodatno pa bomo za razvoj tega področja poskrbeli s svežimi pristopi.

Skrb za ohranjanje in prenašanje lokalne kulturne dediščine na mlajše generacije:

- nadgrajevanje digitalne zbirke KTS, v kateri je zajeto fotografsko-domoznansko knjižnično gradivo, članki s področja domoznanstva ter drugo knjižnično-domoznansko gradivo – delujoč podobno kot dLib (digitalna knjižnica Univerze v Ljubljani) bo javnosti omogočala dostop do digitalizirane in na enem mestu zbrane zbirke fotografskega, video in tiskanega domoznanskega gradiva, ki ga hrani KTS,
- s povezovanjem z ZMT in izvedbo skupnih dogodkov/prireditev s področja domoznanstva,
- črpanje državnih in evropskih finančnih vzpodbud za ohranitev lokalne kulturne dediščine v okviru tovrstnega povezovanja,
- vključitev v partnerstvo LAS,
- izobraževanje vodstvenega kadra s področja črpanja evropskih sredstev,
- v luči povezovanja z ZMT ali Univerzo za tretje življenjsko obdobje in s pomočjo državnih/evropskih finančnih prilivov se bo oblikovala in izdala knjiga, ki bo prinašala zgodovino oz. zgodbo predmetov, ki jih hranijo v muzeju, obogateno s pravljlično povestjo o preteklosti/prihodnosti teh predmetov, z dodanimi fotografijami; tovrstno gradivo bo Občina Trbovlje lahko uporabila za promocijo kraja.

Novi aktivnosti:

- nadaljnja digitalizacija revije Zasavc v izvedbi Osrednje knjižnice Celje,
- priprava in izdelava panojev z vsebino in pregledom podatkov o Tinetu Lenarčiču in domoznanski zbirki Tineta Lenarčiča ter domoznanski knjižnični zbirki, ki ju hrani naša knjižnica.

Nadaljnje izvajanje aktivnosti iz prejšnjih let:

- oblikovanje spletne domoznanske zbirke Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje v okviru projekta digi.komp v sodelovanju z Andražem Knezom, ki je idejno zasnovano zbirke pripravil v okviru svoje magistrske naloge s področja bibliotekarstva,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- digitalizacija člankov o Knjižnici Trbovlje, ki so (bili) objavljeni v lokalnih tiskanih medijih;
- digitalizacija fotografijskega gradiva,
- povezovanjem z ZMT in izvedbo skupnih dogodkov/prireditvev s področja domoznanstva;
- črpanje državnih in evropskih finančnih spodbud za ohranitev lokalne kulturne dediščine v okviru tovrstnega povezovanja,
- na področju domoznanstva se bomo povezovali s knjižnicami celjskega območja in skupaj ustvarjali spletne domoznanske vsebine na portalu Kamra in v spletnem Biografskem leksikonu celjskega območja in Zasavja. Povezovali pa se bomo tudi z lokalno skupnostjo v okviru preverjene dobre prakse mesečnih srečanj knjižnične domoznanske skupine Pr` Bukmandeljci.

Investicije, vzdrževanje, razvoj

Cilji:

- pridobivanje dodatnih prostorov,
- prenova osrednjega dela oddelka za odrasle (nove talne obloge, nove knjižne police, beljenje/barvanje sten),
- pridobivanje namenskih dodatnih finančnih ali materialnih sredstev.

Navkljub neugodnemu času in pomanjkanju finančnih sredstev bomo v skladu z vizijo ustanoviteljice stremeli k celostni prenovi prostorov knjižnice na Ulici 1. junija 19. Izgradnja dvigala omogoča dostopnost knjižničnih prostorov uporabnikom in članom tudi v višjih nadstropjih, kjer bi želeli imeti prireditveni prostor, prostore za zaposlene, domoznanski oddelek, študijsko čitalnico in pravljčni prostor za najmlajše.

Nadaljnje izvajanje aktivnosti iz prejšnjih let:

- izvajanje aktivnosti v okviru projekta digi.komp – projekt je financiran s strani Norveškega finančnega mehanizma,
- povezovanje z zunanjimi partnerji, ekonomsko-gospodarskimi subjekti v smislu sponzorstva in donatorstva,

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

- celoletna Bukvarna oz. stalno prisotno knjižnično gradivo, ki smo ga odpisali (prodaja odpisanega gradiva, 1 €/knjiga) – objave na družabnih omrežjih,
- prodaja izdelkov (lončkov in vrečk iz blaga) s knjižničnim logotipom,
- povezovanje z JSKD.

PRENOVA NEKDANJIH PROSTOROV TRGOVINE BOROVO – HEALTHY PUBLIC LIVING ROOM

Zdrav javni dnevni prostor v Trbovljah je trajnostna skupnostna pobuda, ki zapuščen prostor spreminja v zdravju prijazen javni prostor. S poudarkom na netoksičnih, okolju prijaznih materialih spodbuja socialno interakcijo, izobraževanje in dobro počutje ter služi kot model urbane preнове. Prostor vključuje bralni kotiček, knjižnico zdravih materialov, prostor za druženje, zdravstvene razstave, pripovedovanje starejših in izobraževalne delavnice. Glavni cilji so spodbujanje trajnostnega oblikovanja, povezovanje skupnosti in ozaveščanje o zdravem okolju.

Projekt temelji na biološko osnovanih, recikliranih in lokalno pridobljenih materialih, ki zmanjšujejo okoljski odtis in ustvarjajo boljše bivalne pogoje. Družbeni vpliv vključuje krepitev vezi med generacijami, izobraževanje o trajnosti in revitalizacijo mestnih območij. Kljub izzivom, kot so ozaveščanje, financiranje in dolgoročna vključenost skupnosti, projekt načrtuje širitev v druga mesta, sodelovanje s podjetji in krepitev digitalne prisotnosti.

Z inovativnim pristopom k zdravi urbani prenovi dokazuje, da lahko trajnostno oblikovanje, dobro počutje in skupnostno sodelovanje uspešno sobivajo. Zdrav javni dnevni prostor postavlja nov standard za javne prostore prihodnosti.

IDEJNA ZASNOVA CELOSTNE PRENOVE KNJIŽNICE

Knjižnice prihodnosti so fleksibilne in se v največji možni meri prilagajajo potrebam in željam lokalne skupnosti oz. članov in uporabnikov.

V nadaljevanju dokumenta so naštet predlogi in želje kolektiva KTS glede celostne prenove prostorov Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje.

Stavba na Ulici 1. junija 19, kjer domuje Knjižnica Trbovlje, imenovana tudi »bela hiša«, se v pritličju in prvem nadstropju kiti z okroglimi okni, ki so usmerjena na enosmerno cesto – okna dajejo prostoru ogromno svetlobe in so prepoznavni znak stavbe, so tisti del stavbe, ki bi ga želeli zaposleni ohraniti ter s prostorsko in pohištveno razporeditvijo tudi izkoristiti – postavitev bralnih obokenskih koticov (»reading nooks«).

Želeli bi ohraniti notranje okroglo stopnišče, ki trenutno povezuje pritličje s prvim nadstropjem in je znamenitost knjižnice.

Prav tako bi želeli še dodatno izkoristiti novo dvigalo, katerega izgradnjo je omogočila ustanoviteljica, Občina Trbovlje, in knjižnično dejavnost aktivno izvajati v višjih nadstropjih stavbe, saj dvigalo omogoča dostop vsem.

Glavni vhod v knjižnico ostaja v pritličju. Ob vseh izhodih/vhodih v nadstropja (in v pritličju ter na terasi) je potrebno namestiti naprave/stojala, ki beležijo prihode/odhode zaposlenih (RDIF sistem), hkrati štejejo obiskovalce v prostoru ter onemogočajo odtujevanje knjižničnega gradiva.

Prostori potrebujejo celostno prenovo, osvežitev – zamenjava stropov, beljenje, menjava oken in vrat ...

Vizija in razporeditev po nadstropjih:

Pritličje:

- izposojevalni pult,
- gradivo za odrasle,
- Bukvarna,
- čitalnica in e-čitalnica,
- sedalni prostori (stoli, vreče, viseče mreže ...),
- stojala za žepno gradivo,
- sanitarije za obiskovalce,
- naprava za brezkontaktno vračanje gradiva.

Prvo nadstropje:

- otroško in mladinsko gradivo,
- priročna zbirka,
- že-čitalnica in čitalnica za otroke in mladino,
- žsoba za preživljanje prostega časa in druženje (mladostniki).

Drugo nadstropje:

- prostor za delo zaposlenih,
- sanitarije, garderoba in kuhinja za zaposlene,
- prostor za obdelavo in urejanje gradiva,
- prireditveni prostor,
- prostor za otroške pravljичne urice in ustvarjalne delavnice,
- prostor za kartonke,
- prostor za tiho učenje.

Četrto nadstropje:

- skladiščni in arhivski prostor,
- prostor za domoznansko gradivo in spominsko zbirko Tineta Lenarčiča,
- terasa,
- prostor za zvočno in avdiovizualno gradivo.

PRITLIČJE - Vizija:

V pritličju je oddelek za odrasle, kjer se hrani zgolj gradivo za odrasle, z izposojevalnim pultom/točko, ki je hkrati točka za podajane informacij, ter dnevno sobo mesta. Tu se hrani le leposlovno in strokovno gradivo, namenjeno odraslim bralcem, ter časopise in revije. V tem delu se ohranijo tudi police za Bukvarno – v Bukvarni je gradivo, ki ga lahko člani in obiskovalci brezplačno odnesejo oz. kupijo po simbolični ceni. V pritličju je tudi čitalnica in e-čitalnica, po prostoru pa so razporejeni tudi posamični stoli/sedalni prostori (viseče mreže, sedalne vreče).

Pridobi se dodatni prostor za knjižne police tam, kjer so bili sedaj priročno in domoznansko gradivo ter galerija. Pridobijo se dodatna stojala za žepne knjige, ki so razporejena po celotnem pritličju in prvem nadstropju – vrtljiva, premična.

Izposojevalni pult je za vse gradivo le en, samo v pritličju. Izposojevalni pult mora biti opremljen z zaščitno pregrado – premično, da se jo lahko namesti po potrebi. Zamenjava

čitalcev za izposojlo/vračilo/evidentiranje knjižničnega gradiva – nakup prenosnih čitalcev za fleksibilnejše delo zaposlenih.

Na zunanji del, ob vhod, se namestijo oglasne table za plakate, obvestila – ena za papirnato obliko obveščanja, druga za virtualno.

Glavni vhod v knjižnico, namenjen članom in obiskovalcem (tudi v višja nadstropja), je v pritličju – stranski vhod, ki je do sedaj služil kot vhod na mladinski oddelek, je namenjen samo zaposlenim za hitrejši prehod v višja nadstropja.

Računalniška in čitalniška mesta so levo in desno od vhoda, prostor ni več ločen na časopisno čitalnico (ki vsebuje tako stole kot tudi mizice za prebiranje gradiva (manjše, dovolj velike, da se nanje odloži časopis in tudi (večje) mize za iskanje po gradivu – ko npr. uporabnik pregleduje oz. išče informacije v več različnih knjižničnih virih)) in e-čitalnico, pač pa se tako kotički za prebiranje kot tudi mesta za delo z računalniki prepletajo, so drug ob drugem. Nakup prenosnikov, tablic, da se obiskovalci z njimi lahko prosto gibljejo po knjižničnih prostorih, gredo z njimi tudi npr. na teraso.

Sanitarije za obiskovalce se ohranijo.

Namestijo se otoki za ločeno zbiranje odpadkov.

Namesti se naprava za brezkontaktno vračanje gradiva oz. vračalno enoto.

Ne ohrani se galerija knjižnice. V kolikor se bo izkazala potreba, se lahko galerijska dejavnost izvaja v drugem nadstropju.

PRVO NADSTROPJE - Vizija:

Izposoja gradiva se vrši pri izposojevalnem pultu v pritličju, kjer lahko obiskovalci prosijo tudi za informacije oz. pomoč zaposlenih glede gradiva z mladinskega oddelka v prvem in drugem nadstropju (glej podpoglavje *Drugo nadstropje*). V prvem nadstropju je gradivo za cicibane, pionirje in mladino s priročno zbirko. Slikanice in kartonke (to gradivo je namenjeno predšolskim otrokom in otrokom prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja osnovne šole) so pospravljene posebej – v drugem nadstropju, kjer je tudi pravljíčna soba oz. prostor za izvedbo pravljíčnih uric in ustvarjalnih delavnic. Prostor je prepleten z mizami, stoli in računalniškimi mesti. Ni jasne ločnice med delom za samostojno listanje gradiva in delom za samostojno delo z računalnikom. Razporedijo se stojala za žepne knjige – vrtljiva, premična.

V prostoru, kjer je trenutno urejena pravljíčna soba Tončka Knjigoljuba, se uredi soba za priročno otroško in mladinsko gradivo.

Sanitarije se ohranijo, a so namenjene izključno članom in obiskovalcem. Vanje se namestijo pripomočki za najmlajše in njihove starše/skrbnike, npr. previjalna miza, koš za pleničke, nastavek za stranišče za najmlajše ...

Prostor s kuhinjo se uporablja za hrambo materiala za pravljичne urice, ustvarjalne delavnice in čistilnih, dezinfekcijskih sredstev. Zaposlenim se v uporabo nameni kuhinja v drugem nadstropju.

DRUGO NADSTROPJE - Vizija:

Podrejo se stene (v čim večji možni meri, ohranijo se le nujne, nosilne stene), da se pridobi odprt prostor. Manjši del tega velikega prostora, ne nujno centralni, je zastekljen in namenjen delu in nalogam zaposlenih, ki jih ti ne morejo opravljati v času, ko so na voljo uporabnikom za izposojevalnim pultom – gre za pisarniško, interno delo.

Poseben prostor je namenjen delu s knjižničnim gradivom – obdelava, ovijanje, popravljanje, itd. Večji del prostora zavzema prireditveni prostor, namenjen izvedbi literarnih oz. pogovornih večerov. Prireditveni prostor je napolnjen s stoli za obiskovalce in z dvignjenim odrom, s stoli, kavčem, mizico, govorniškimi odrom za goste oz. voditelje in povezovalce. Prostor razpolaga s primerno tehnično opremo za izvedbo dogodkov in prireditev (ozvočenje – zvočniki, mikrofoni, projektor, platno, naprave za predvajanje glasbenih in video posnetkov). Prostor se lahko proti plačilu oddaja zunanjim deležnikom za izvedbo njihovih aktivnosti.

Del tega prostora (umaknjen, ločen, npr. z premičnimi zavesami) je namenjen otrokom oz. izvedbi pravljичnih uric in otroških ustvarjalnih delavnic. Ta del vsebuje oblazinjena mesta za sedenje, otroške mize in stole ter zabojčke z igračami, knjigami, ustvarjalnim materialom, otroško pohištvo ipd. Prostor mora biti varen, prilagojen otrokom: pohištvo, stene, materiali ...

V tem nadstropju je tudi knjižnično gradivo, namenjeno najmlajšim (kartonke in slikanice), ki je v zabojčkih in na nizkih policah razporejeno po celotnem prostoru, ki je namenjen otrokom. Tu se umesti tudi ločen prostor za tiho učenje in delo z računalnikom – več prostorov: eni za eno osebo, drugi za več. Ločeni so s steklenimi stenami, zvočno izolirani, matirano steklo.

V tem nadstropju, ločeno, se uredi soba, namenjena preživljanju prostega časa mlajših in starejših mladostnikov, z udobnimi sedalnimi kotički, IKT opremo, družabnimi igrami, športnimi pripomočki in aktivne igre za prosti čas.

Trenutno umeščena kuhinja se prenovi in nameni uporabi zaposlenim, doda se garderobni prostor za zaposlene.

ČETRTO NADSTROPJE S TERASO - Vizija:

Odstranitev trenutnega sistema vrat in centralni prostor odprt. Ohranitev nekaterih prostorov, v katerih so sedaj pisarne Centra, z namenom ureditve skladiščnega in arhivskega prostora.

Ureditev skladišča in arhiva za knjižnično gradivo, ki je preusmerjeno ali izločeno in čaka na nadaljnjo obdelavo.

V ločenem prostoru, lociranem sredinsko, zamejeno s steklenimi stenami, se umesti prostor za avdio-vizualno preživljanje prostega časa, npr. glasbena poslušalnica, multisenzorna soba in soba z zvočnim knjižničnim gradivom: CD-ji, zvočne knjige, kotichek z informacijami o elektronskih knjigah in zvočnih knjigah. Miza ali dve, stoli, slušalke, naprave za predvajanje vseh naštetih medijev, reklamni panoji Biblos, Audibook.

Tudi v tem nadstropju (pred izhodom na teraso, da privabi čim več zanimanja) je mogoče umestiti domoznansko zbirko in spominsko zbirko Tineta Lenarčiča, z info točko o področju domoznanstva – npr. informativni panoji ter e-točke (sodelovanje z Zasavskim muzejem Trbovlje in Zavodom za kulturo Delavski dom Trbovlje).

Terasa je namenjena obiskovalcem in članom, na njej so razporejene mizice s stoli za prebiranje dnevnega časopisja ali knjižnega gradiva. Postavi se zaščitna ograja, da je prostor varen za uporabo.

ZUNANJOST - Vizija:

- Razširjen dostop za invalidske in otroške vozičke.
- Prenova ograje ob vhodu.
- Na zunanji del, ob vhod, se namestijo oglasne table za plakate, obvestila – ena za papirnato obliko obveščanja in druga za virtualno.
- Prenova stranskega stopnišča in hodnika, ki je skupen za celotni poslovni del stavbe.
- Na ozelenem delu med knjižnico in muzejem postavitev informativne e-točke s podatki in zanimivostmi iz življenja lokalnih ustvarjalcev s področja knjige. Dodajo se klopi in postavi se lesena hišica za izmenjavo knjižnega ter revijalnega gradiva prebivalcev Trbovelj (hišica se vključi v projekt in doda na zemljevid slovenskih Knjigobežnic) – pridobi se mini knjižnični park.
- Ozelenitev strehe in zasaditev lokalno tipičnega rastlinja.

Financiranje in pridobivanje dodatnih sredstev

Cilja:

- usposabljanje vodstvenega kadra s področja pridobivanje sredstev v okviru evropskih projektov,
- povečanje lastnih finančnih prihodkov.

V času, ko javne zavode pesti pomanjkanje finančnih sredstev, so novi pristopi in težnje k lastnim načinom (samo)financiranja ne le dobrodošli, pač pa tudi vedno bolj potrebni. Knjižnica kot javni zavod se mora tako umestiti med državo in trg ter se primarno zanašati na financiranje s strani države in ustanoviteljice ter sekundarno zelo poudarjeno strmeti k samofinanciranju oz. pridobivanju dodatnih finančnih sredstev izven okvira državnih in občinskih virov. Na tem mestu velja izpostaviti že prej omenjeno:

- povezovanje z zunanjimi partnerji, ekonomsko-gospodarskimi subjekti v smislu sponzorstva in donatorstva (glej podglavje: *Investicije, vzdrževanje, razvoj*);

Preučili bomo možnost črpanja dodatnih sredstev iz evropskih skladov in se usmerili v pripravo projektov, ki bodo ustrezali pogojem, navedenim v razpisnih pogojih:

- osredotočanje na projekte s področja ohranjanja kulturne dediščine in povezovanje z ZMT pri pripravi projektne gradiva in sami izvedbi,
- snovanje novih vsebin in hkrati aktualizacija obstoječih projektov ter prijava na razpise Ministrstva za kulturo ter The Europe Challenge, itd.

ZAKLJUČEK

Knjižnica je do leta 2028 zavezana k dokončni izpolnitvi Standardov za splošne knjižnice, ki jih je 15. marca 2018 sprejel Nacionalni svet za knjižnično dejavnost Republike Slovenije. Le-ti ostajajo v veljavi do leta 2028. Delovanje v tej smeri je ena izmed poglavitnih nalog knjižnice. Pričakovani rezultati so:

- zadovoljni uporabniki in člani knjižnice,
- dobro razvita domoznanska dejavnost,
- pozitiven vpliv knjižnice na razvoj lokalne skupnosti (področja kulture, informacij, znanja, učenja, druženja),
- učinkovito delo zaposlenih in dodelani procesi dela, strokovnost zaposlenih,
- spoštovanje različnosti in demokratično komuniciranje,
- urejeni in primerni prostori knjižnice,
- uspešno delujoča knjižnična mreža.

Splošna knjižnica je informacijsko središče lokalne skupnosti. Zanj knjižnica organizira knjižnične storitve, oziroma izvaja knjižnično dejavnost. Pri tem skrbi za razvoj znanja, kulture, izobraževanja. Knjižnica skrbi, da se zaposleni redno izobražujejo, pridobivajo nova znanja, uporabljajo nove ideje in pristope pri svojem delu, kar je pogoj za strokovnost in kvalitetno delo z uporabniki.

Prenos teorije knjižničarske stroke v prakso je največji izziv, ki nalaga KTS razvoj v sodobno kulturno, informacijsko in družabno središče Trbovelj.

S slednjim in težnjo k postopni realizaciji vseh zgoraj zapisanih predlogov oz. ciljev, zavezanosti k čim večjemu približevanju strokovnim priporočilom in standardom za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028) ter z roko v roki z ustanoviteljico, Občino Trbovlje bo KTS pogumno stopila izza svojih okvirjev in se odprla navzven in tudi navznoter. Opravila bo velik preskok s kvantitete dejavnosti in dogajanja k njihovi kvaliteti – spremembe se bodo prvotno pokazale znotraj kolektiva knjižnice, le-te pa bodo kasneje vplivale tudi na člane knjižnice, uporabnike njenih storitev in na lokalno skupnost kot celoto. Kot nosilka programa javne službe KTS že vpliva in bo tudi v prihodnje vplivala na kakovost posameznika in lokalne skupnosti. Prispeva in bo tudi v prihodnje prispevala k razvoju znanja in kulture, širjenju demokratičnega

Strateški načrt Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje 2026-2030

odločanja, spodbujanju uporabe knjižnice in poznavanju različnih pismenosti ter k socialni strpnosti, vedno izhajajoč iz potreb in izzivov lokalne skupnosti. Program knjižničnega razvoja in dejavnosti smo in bomo načrtovali v dialogu z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci, gradeč na motivaciji, promociji, vzgoji in usposabljanju za različne vrste pismenosti.

Zavedati se je potrebno, da majhni koraki vodijo k velikim spremembam, k spremembam, ki so namenjene celotni lokalni skupnosti in njeni strukturi. KTS kot javni zavod je namreč samo eden od delčkov znotraj lokalne skupnosti, v kateri deluje; majhen del, a ob pomoči odpiranja, pozitivne naravnosti in angažiranosti lahko ti posamezni elementi skupnosti naredijo ogromno – z majhnimi koraki, počasi, vztrajno in dolgoročno. Če se bo knjižnica zavedala oz. težila k zavedanju, da ni namenjena le hrambi knjig in drugega knjižničnega gradiva, pač pa je njena naloga prispevati k razvoju lokalne skupnosti oz. k izobraževanju in razvedrilu njenih članov in uporabnikov, se bodo koraki za doseg naštetih ciljev odvijali spontano – v zadovoljstvo tako zaposlenih v KTS kot tudi njenih članov in uporabnikov ter ustanoviteljice, Občine Trbovlje.

Stremimo torej k dosegu besed gospoda Tineta Lenarčiča in k temu, »...da bo knjižnica postala nekaka bralna trboveljska univerza.«

Katra Hribar Frol, mag., direktorica Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje

avgust 2025

Soglasje Sveta zavoda Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje podano dne 28. 8. 2025.

predsednica Sveta zavoda Knjižnice Toneta Seliškarja Trbovlje, Urška Majcen

